LIETUVA

Nr. 32 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 12 Rugpjuczio (August) 1898 m. Metas. VI

Entered at the Chicago, Ill Post Office as second class matter.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Amerikos su Iszpanija.

Karė Amerikos su Iszpanija, turbut, neužilgio pasibaigs. Iszpanijoj daugumas pritaria užbaigimui karės, tikt Weylerio partija ir tuli kariaunos wirszinįkai prieszinasi, bet jie tweria mažumą. Ministerių pirmsėdis Sagasta teiposgi noriai užbaigtų karę, jeigu jis ilgai nesiskubino su atsakymu ant Amerikos paduotų iszlygų ir su jų priėmimu, tai tikt todėl, kad jisai pats nenorėjo imti ant sawęs atsakymo, turėjo pirma iszklausinėti, ko reikalauja perdėtiniai ir wadowai wisokių partijų. Užbaigimo karės geidžia ir karalienė, kadangi per ilgesnį užsitraukimą karės drutinasi karaliaus prieszai ir jie galėtų jį su wisa jo szeimyna nuo sosto praszalinti. Teip wadinami karlistai, taigi szalinįkai Don Karloso, tikt atsakanczios ant pasikėlimo progos laukia. Paskutinės žinios paduoda, buk Iszpaniszkas randas dawė jau atsakymą prancuziszkam pasiuntiniui, kad priima Amerikos susitaikymo iszlygas. Susitaikymo geidžia ne tikt Iszpanija, bet ir Amerikos gywentojai, kadangi karė neina teip grietai, kaip wisi norėtų. Jeigu ant muszio lauko ne daug amerikoniszkų kareiwių puolė, tai už tai ant Kubos terp ameri koniszkos kariaunos neiszpasakytai pradėjo platintiesi ligos. Ligonbucziuose serga su wirszum 5000 kareiwių, isz pasilikusių wos deszimta dalis gali dar atlikti sawo pareigas. Jeigu iki sziol iszpanijonai butų galėję palaikyti miestą Santiago, tai jau dabar Shaftero kariauna ne galėtų iszsiweržusių isz miesto iszpanijonų sulaikyti, kadangi ji, galima sakyti, susideda wien isz ligonių; tikt negrų regimentai dar laikosi, baltweidziai beweik wisi serga. Kariauna ta jau ne tinka ėjimui gilyn į salos widurius, todėl Amerikos randas nus prendė ją sugražinti atgal, wieton baltweidžių, siųsti ant Kubos wien regimentus susidedanczius isz negrų. Apart ligų, silpnina amerikonų kariauną nesutikimai ir stoka disciplinos: balweidžiai kareiwiai atsisako sweikinti negrus oficierus, terp baltweidžių ir negrų oficierų teiposgi nėra sutikimo. Gerai, kad iszpanijonys isz tų nesutikimų ne moka, ir ne gali pasinaudoti. Kas gi but, paweikslan, jeigu iszpultų Amerikai kariauti su kokia nors isz didesnių Europos wieszpatyszczių? Jeigu ant jurių Amerika parodė sawo gabumą, tai ant žemės tokio gabumo ne parodė, atsižymėjo wien jenerolas Shafter po Santiago.

Ant Porto Rico amerikoniszka kariauna traukia wis gilyn, ne rasdama didesnio pasiprieszinimo, kadangi ant kelio ne patinka niekur didesnių iszpanijonų pajiegų. Tikt salos sostapilėj, mieste St. Juan yra 9500 iszpaniszkų kareiwių. Todėl czia galima laukti didesnio susimuszimo, jeigu karė ne apsistos. Iszpanijonys nori czia pasiprieszinti, kiek tikt jų pajiegos daleis. Tuom tarpu apie apsistojimą karės dar nieko negirdėt; amerikonai apwaldė jau wisą rytinę salos Porto Rico dalį.

Ant Filipinų salų nesutikimai terp amerikonų ir pasikėlėlių wadowo, Aguinaldo, ne iszdilo. Aguinaldo tiesiog atsiszaukė prie Amerikos konsuliaus su užklausymu, ką Amerika nori daryti su Filipinais, ant to reikalauja aiszkaus atsakymo. Jis sako, kad jo pajiegų užtenka ant pačmimo miesto Manilles, bet nori jis žinoti, kam pateks Manille. Jeigu Amerikonai norėtų ar tai tą miestą palaikyti, arba paskui sugražinti iszpanijonams, tai jis ne nori lieti kraują sawo kareiwių, kadangi jie bus reikalingi ant apgynimo tėwynės. Matomai jis pasirengęs ginti ją ne tikt priesz iszpanijonus, bet ir priesz amerikonus, jeigu tie panorėtų salas pawersti į sawo waldybas. Todėl, kam Filipinai pateks, ar Amerika jas norės sau palaikyti, ar sugražinti Iszpanijai, reiks jas užkariauti, ant ko prireiks ne mažų pajiegų. Ant suwaldymo Aguinaldo prireiks didesnių pajiegų negu pajiegos pasikėlėlių, kadangi geriausiu jų padėtoju bus ne sweikas, karsztas tų krasztų oras, dar nesweikesnis negu ant Kubos.

Teip wadinami Amerikos jingosų, taigi reikalaujanczių platinimo waldybų laikraszcziai reikalauja palaikymo Filipinų, kadangi kitaip, turėtų užgimti karė Amerikos su didėmsėms Europos wieszpatystėms. Kaip tas galėtų užgimti, tie laikraszcziai ne moka iszaiszkinti; karę greicziaus galėtų pagimdyti, jeigu Ameriką, prieszais norus Europos, tas salas sau pasilaikytų.

Japonija.

Japonijoj tapo iszduotos tiesos susiaurinanczios tiesas apsigywenusių czia swetimtauczių. Nuo ateinanczių metų newalia bus swetimtaucziams waldyti žemę, taigi ne bus walia ją nuo japonieczių pirkti; randawoti dalei sta, bet ne ant ilgesnio laiko, kaip ant 20 metų. Iki sziol apsigywenusių Japonijoj swetimtauczių už kokius nors nusidėjimus ne galėjo bausti wietiniai sudai, bet tokius ant bausmės galėjo nusspręsti tikt konsuliai tų wieszpatyszczių, kurių pawaldinys ką nors pikto padarė. Newalia buwo Japonijoj swetimų krasztų pawaldinius sodyti į kalinius. Nuo ateinanczių metų swetimų krasztų pawaldinius baus jau japoniszki sudai, teip kaip ir japonieczius. Swetimų kraszų pawaldiniams ne daleista bus iszleidinėti laikraszczių: laikraszczių redaktorius galės but ir swetimtautis, bet iszleistojas turės but japonietis ir laikraszcziai wisame turės taikytiesi prie wietinių, taigi japoniszkų tiesų.

Maskoliszki laikraszcziai skundžiasi, buk japoniecziai stengiasi wėl Korejoj sukelti maisztus ant suradimo progos paimti tą wieszpatystę į sawo rankas. Maskoliszkas wienok randas žiuri per pirsztus ir tuom tarpu ne bando kisztiesi į tarpą. Turbut Maskolija atiduoda Japonijai Korėją, o pati nori paglemžti kokį dar didesnį kasnį Chinų wieszpatystės. Daugumas Japonijos laikraszczių kalbina randą susijungti su Anglija, bet kiti, o tame ir rando laikraszcziai, persergsti nuo Anglijos, nes Japonijai nėra nė jokios naudos kariauti už Anglijos reikalus, kurios įtekmė wisur puola, jos wieton, Azijoj kyla Maskolijos įtekmė. Mažesni japoniszkų laikraszczių dalis kalbina susitaikyti su Maskolija ir su ja, o ne su Anglija pasidalinti įtekme Azijoj.

Japonijos įtekmė pradeda labiaus platintiesi ir Chinuose, chiniszkoj kariaunoj yra daug japonieczių oficierų, kurie stengiasi sudrutinti teip chiniszką kariauną, kad ji pasekmingiaus galėtų pasiprieszinti draskanczioms chinus Europos wieszpatystėms. Chinų randas stengiasi sawo kra-zte įwesti wisokias japonieczių apdirbtas reformas, kurios galėtų teip randą, kaip ir wisą wieszpatystę sudrutinti.

Maskolija.

Angliszki laikraszcziai praneszė, buk Maskolija padarė sutartį su Abisinijos waldonu, Meneliku, pagal kurią buk Abisinija atiduoda Maskolijai prigulinczias sau Raudonųjų jurių pakrantes, susisiaurinusioj jurių wietoj, prieszais angliszką waldybą Adeną, Arabijos pakrantėse. Prieszais Adeną wienok yra mažas sultanatas Racheita, jis ne priguli Abisinijai, bet Italijai, Abisinijos gi rubežiai niekur jurių nesiekia. Isz to matyt, kad Maskolija norėjo užimti Italijai prigulinczias jurių pakrantes, parengti ant jų drutesnę twirtynę negu prigulintis Anglijai Aden; twirtynė ta butų uždengusi kelią angliszkai laiwynei norincziai isz Europos prisigriebti į Indijas. Užimti Racheitą wienok Maskolijai ne pasisekė, kadangi Italija pakėlė protestą. Prieszai jos norą Maskolija ne drys, turbut, užimti italiszką waldybą; rengėsi ją užimti pasitikėdama, kad Italija tylės.

Tie pats angliszki laikraszcziai pakėlė didelį riksmą, buk Maskolija užėmė Persiszkoj užtakoj Ormus pertaką ir miestą to paties wardo su portu ir wisą pakranczių apskritį iki ėsanczium po Anglijos waldžia Beludžistanui. Maskolija wienok ant laikraszczių riksmo nežiuri, Anglijos gi ministeriai ne drysta prieszta rauti, kadangi tas galėtu ją į karę su Maskolija įstumti, o ant to ji nepasirengus, padėtojų gi, taigi tokių, kurie už Anglijos reikalus norėtų kariauti, iki sziol nesarado. Ji turės nusilenkti sziaurės meszkinui, kadangi priderancziai priesz jo užpuolimą atsiremti ne turi pajiegų. Anglijos padėjimas didesnėsė, tirszcziaus apgywentose kolionijose ne kiek geresnis kaip Iszpanijos; įsikiwinkliojus su kuom nors į nepasekmingą karę, pakiltų maisztai ne tikt Indijose, bet ir Airijoj. Tą Anglija žino, todėl ir bijosi karės su tokia wieszpatyste kaip Maskolija, kadangi tai ne sunku įsiwerzti į Indijas, o czia indiecziai teip Anglijos neužkenczia, kaip kubiecziai arba Filipinų malajai iszpanijonų. Pasirodžius ant Indijų rubežiaus maskoliszkai kariaunai, gywentojai wisur pasikeltų priesz Angliją ir palengwintų Maskolijai pergalėjimą silpnos czia ėsanczios angliszkos kariaunos. Todėl, nesibijant apsirikimo, galima spėti, kad Anglija ne pradės karės su Maskolija, bet ją paskutini gali pradėti.

Turkija.

Prancuzija, Anglija ir Suwienytos Wieszpatystės Sziaurinės Amerikos atsiszaukė į Turkijos randą su reikalawimų atlyginimo už sunaikintus tų krasztų pawaldinių turtus ir už iszgriowimą mis jų laike armeniszkų skerdynių. Turkijos randas wienok atsisakė tą reikalawimą iszpildyti, kadangi ne randas sumiszimus sukėlęs, tikt armeniecziai, randas gi su didelėms aukoms stengėsi juos suwaldyti ir ant galo suwaldė. Todėl, jeigu reikalauti atlyginimo, sultano ministeriai liepia toms wieszpatystėms reikalauti jo nuo pakėlusių maisztus armenieczių. Prancuzija tokiu atsakymu nepasiganėdino ir kad jos rankose yra pinįgai paskirti ant iszmokėjimo Turkijai nuo Grekijos karės kasztų. Prancuzija žada isz tų kasztų nutraukti tiek, kiek reikia ant atlyginimo prancuziszkiems pawaldiniams už laikė maisztų sunaikintus jų turtus.

Excursia į Bostoną.

Nickel Plate geležinkelis pardawinės exkursijos tikietus isz Chicagos į Bostoną ant 16, 17, ir 18 Rugsėjo už $19 į abi pusi (round trip). Tikietai bus geri ant sugrįžimo iki 30 d. Rugsėjo. Kad atsitikus sziai progai daugybė žmonių važiuos, taigi norinti gaut miegojimo karus, turi atsiszaukti ankscziau prie J. Y. Calahan, Gen'l Agent, 111 Adams St., Chicago, Ill. Telefonas: Main 3389. (58)

Isz Lietuwos.

Kalba prywatiszkose draugystėse.

Ant reikalawimo Warszawos jenerał-gubernatoriaus, kunigaikszczio Imeretino, kaip paduoda laikrasztis "Przegląd Wszechpolski", Peterburgo waldžios perkratinėja dabar klausymą įwedimo maskoliszkos kalbos į wisas prywatiszkas Lenkijos draugystes. Pagal tą užmanymą, prywatiszkos draugystės, kaip antai prywatiszkų kompanijų dirbtuwės, pardawinyczios ir tt. knįgas ir rokundas turi westi maskoliszkoj kalboj, susiraszinėjimas su sanariais turi but wedamas maskoliszkoj kalboj. Daleista tokioms draugystėms susiraszinėti, reikalui atsitikus, ir lenkiszkoj kalboj, bet su gywentojais tų krasztų, kur gywena lietuwiai arba mažrusiai, taigi su gywentojais Suwalkų gubernijos ir Pagirėnų kraszto, taigi Sedlecų ir Lublino gub., walia draugystėms susiraszinėti tikt maskoliszkai, ne walia susineszimuose su lietuwiais draugystėms wartoti ne lenkiszką, nė lietuwiszką kalbą, priwerstinai turi wartoti wien maskoliszką. Toki mat norai yra anos gruzinizkos bezdžionkos wadinamos Warszawos jeneral-gubernatoriumi.

Skaitymai rengiami blaiwystės komitetų.

Per prisidėjimą maskoliszko rando suteikti, sudedanti isz maskoliszkų walkatų, caro tarnų blaiwystės komitetai rengia dabar žmonėms newa pamokinanczius skaitymus. Su praszymu daleisti skaitymus atsiliepė Telszių komitetas, Reseinių, Sziaulių, Zarasų, Wilkmergės ir miesto Kauno komitetai. Prižiurėjimas tų skaitymų pawestas girtuokliams mokslainių mokintojams, arba stacziatikiszkiems popams. Todėl kiekwienas gal numanyti, kokios wertės gal but tie newa pamokinanti skaitymai. Ant nupirkimo abrozdų ir reikalingų prietaisų iki sziol nuo lietuwiszkų walszczių maskoliszki walkatos iszkaulyjo 3000 rubl. Sunku suprasti, kodėl lietuwiszki walszcziai duoda pinįgus ant nereikalingų daiktų. Skaitymai tie maskoliszki, juos rengia ant platinimo maskolystės, todėl tegul ant jų duoda pinįgus wien maskoliai. Tegul mums tikt daleidžia lietuwiszkus skaitymus, o mes apsieisme ir be maskolių paszelpos, todėl nepriwalome ir mes szelpti maskolių.

Parodos Žemaitijoj.

Reseiniuose atsibuwo žemdarbystės ir naminių gywulių paroda, kurią parengė czianykszte žemdarbystės ir gywulių auginimo draugystė. Ant parodos buwo ir iszdirbimai neseniai paregtų prie žydiszkos mokslainės Reseiniuose warstotų; ypacz geri buwo mokslainės warstotuose padirbti raktai, jutrynos, spynos; už sawo iszdirbimus mokslainė gawo pagyrimo laiszką.

26 d. Sėjos, miestelyj Keidainiuose atsibuwo arklių paroda, ant kurios ukinįkai suwedė apie 100 arklių. Czia ant dalinimo dowanų paskirti sudžios, isz suwestų ant parodos arklių, nusprendė, kad auginimas arklių Žemaitijoj kyla augsztyn: szį metą suwesti ukinįkų ant parodos arkliai buwo jau geresni negu kitais metais. Ant dowanų ukinįkams iszdalino 300 rubl., dowanos buwo po 30, 20, 10 ir 5 rubl.

Isz Reseinių pawieczio.

Lytus ir lytus kasdieną, tai naujienos isz musų kraszto. Pradžia wasaros buwo gana szilta, dabar gi oras kaip rudenyj. Laukų waisiai iszrodo ne geriausiai, augimą stabdo lytus ir szaltis. Teip szaltos ir szlapios wasaros nė seneliai musų kraszte neatmena. Prekės jawų pakilo neiszpasakytai: už bulwių purą (26 gorczius) moka po 130—150 kap., už purą miožių 3 rubl. Mėnesis atgal prekės buwo daug žemesnės: puras bulwių kasztawo 100—120 kap., puras rugių 310—340 kp., miežių 250—270 kap. Nuo smarkių lytų upės jau antru kartu szį metą užtwino, piawos ir žemesnės dirwos ne tikt wandens apsemtos, bet užnesztos pieska ir dumblu. Nupjautas szienas puwa, kadangi negalima jo iszdžiowinti. Audra ir smarkus lytus siautė per isztisas dwi dienas, 14 ir 15 Liepos, iszguldė rugius ir kitus jawus. Isz pawasario wisi laukė dailaus uždereįimo, dabar žmonelių wiltys mažinasi.

Netikėtai suaresztuotas netikrų pinigų dirbėjas.

Hasenpote, Kurszėj, sandaros sude už wagystą tapo ant pusės metų kalėjimo nuspręstas ukinįkas Szpudė. Isz sudo jį tiesiog ir nuwedė į policijos areszta, kur, kaip tai wisada daro, iszjieszkojo kiszenius ir netikėtai užtiko kelis pinįgus po 20 kap., kurie pasirodė ne tikri. Padarė kratą Szpudės gywenime ir ten užtiko kwarmas ant dirbimo 10, 15, 20 kap., sidabrinių pusrublių ir porą deszimczių jau padirbtų pinįgų. Apie Hasenpotą terp žmonių pradėjo platintiesi ne tikri sidabriniai pinįgai, bet policija tikėjo, kad jie Prusuose padirbti, tuom tarpu mat pasirodė, kad jų dirbtuwė buwe ant wietos.

Ledai.

10 d. Liepos ties miesteliu Janowu užkilo debesis su ledais. Ledai puolė per dwi walandas, paskui pradėjo smarkiai lyti, wanduo umai pripildė grabes, upelis Warsuwka umai užtwino ir užliejo daržus iszilgai Keidainių ulyczios, nuneszė užtwenkimą abiejų czia ėsanczių wandeninių malunų, wandens iszrowė medžius soduose, užneszė su pieska daržus, nuneszė kelis twartukus ir namus. Jawus laukuose iszmuszė ledai. Kaime Tartak, 3 wiorstai nuo Janowo, wanduo nuneszė wandeninį maluną Edelsteino. Blėdį ledų ir lytaus padarytą skaito ant kelių deszimczių tukstanczių rublių.

Elektriszki geležinkeliai Rygoj.

Miestas Ryga rengiasi padirbti mieste elektriszkų geležinkelių linijas. Atsiszaukė jau į maskoliszką widurių ministeriją su praszymu daleidimo, kadangi, kaip žinote, Maskolijoj net ant reikalingų įtaisų reikia pirma iszpraszyti daleidimą ministerių, miestams patiems, be tokių daleidimų nieko rengti ne daleista. Ministerija ne tikt sutinka ant Rygos praszymo duoti sawo daleidimą, bet žada dar palengwinti užtraukimą skolos ant surinkimo reikalingų pinįgų. Padirbimas tų kelių kasztuos 1600000 rublių.

Mokintinių suraszai Prusų Lietuwoj.

Ant įsakymo Prusų apszwietimo ministerio, po wisą Prusų Lietuwą daro dabar suraszus waikų kalbanczių namieje lietuwiszkai. Darbą atlikti pawesta mokslainių mokintojams. Ant tų suraszų pasirėmęs, mat ministeris nori iszduoti isz sawo pusės padawadyjimą, katrose Prusų Lietuwos mokslainėse tikėjimo moksla turės mokinti lietuwiszkai. Kadangi wienok mokintojai wisada buwo didžiausiais lietuwių ir lietuwiszkos kalbos prieszais, todėl nėra abejonės, kad jie melagingus ministeriui suteiks suraszus.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaitę už lietuwiszkus jawus mokėjo, Wilniuje: už pudą rugių 90—95 kap., awižų 90—92 kap., miežių 83—85 k., grikų 90 kap., žirnių 90 kap.—1 rubl., pupų 85—90 kap. Szwieżio ne sudyto swiesto pudas 9 rubl. 25—9 rubl. 50 kap., sudyto 8 r. 50 kap.—9 rubl.; pudas sziaudų 18—23 kap., szieno 26—30 kap.

Rygoj mokėjo: už kwieczius 1 rubl.—108 kap., už rugius 68—71 kap.

Liepojuj: už kwieczius 80 kap.—1 rubl. 5 kap., už rugius 72—75 kap.

Muzikos mokslainė Kaune.

Kaip paduoda laikrasztis "Kowenskija Gubernskija Wiedomosti", nuo pradžios szių moksliszkų metų Kaune bus atidaryta specija'szka muzikos mokslainė, kurioje mokys griežimo ant skripkos, fortepijonų, wargonų ir ant kitokių instrumentų. Mokslainę parengia priwatiszki žmonės. Jeigu bus užtektinai norinczių pasimokinti, ji galės Lietuwoj priweisti geriaus iszlawintų dudorių (wargamistrų) negų dabartiniai.

Uždegė perkunas.

23 d. Sėjos ties miesteliu Szwėkszna, Sziaulių paw., užkilo audra, perkunai muszė wiens po kitam, ant galo trenkė į namus ukinįko Toleikio ir uždegė stogą. Uždegtų namų sawinįkas persigando, nė ne bandė gelbėti sawo turtų, jo daiktus iszneszė subėgę žmonės. Laimė, kad wėjo ne buwo ir aplinkinių triobų sziaudiniai stogai buwo perszlapę, todėl sudegė wien Toleikio triobos, kitų ugnis ne užgriebė.

Senelis.

Kaime Kiri, Balgalo walszcziuje, Telseno pawietyj, Kurszėj, gywena 115 metų senelis latwys. Nežiurint ant tokios senatwės, jis dar gana twirtas, turi kuo geriausią atmintį ir atlieka dar wisokius prie ukės darbus. Tarnawo kariaunoje įsiweržus į Maskoliją Napoleonui, ėmė dalywumą ir kitose Maskolijos karėse.

Audra.

Ties Warena, Wilniaus gub., siautė baisi audra ir su ja neiszpasakytai smarkus lytus, nuo ko wisi laukai umai užtwino. Twanai pagadino geležinkelio liniją teip, kad atbėgusius trukius reikėjo sustabdyti, kol kelio nepataisys. Twanai ukinįkams padarė daug blėdies, daugeliui nuneszė nupjautą szieną.

Gaisrai.

Antroje pusėje Sėjos mėnesio, Wilniaus gub., buwo isz wiso 18 gaisrų, isz ko užgimė: 1 nuo ne atsargumo, 2 nuo newalytų suodžių kaminuose, 2 nuo padėgimo, 2 nuo perkuno įtrenkimo, 11 nuo nesusektų priežaszczių. Wisuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 9795 rubl.

Sudegė lentų pjowinyczia.

24 d. Liepos, Rygoj, užsidegė didelės lentų pjowinyczios Kamienieckio ir medžių krautuwės Gindino ir wiskas sudegė. Teip pjowinyczia, kaip ir medžiai buwo asekuruoti. Blėdys ugnies padarytos didelės, skaito jas ant pusės milijono rublių.

Neužmirszkite, kad 16, 17 ir 18 Rugsėjo bus exkursija į Bostoną Nickel Plate geležinkeliu už $19 į ten ir atgal. Tikietai ant sugryžimo bus geri iki 30 Rugsėjo, 1898. Telefonas Main 3389 (61)

Keturkojis paukstis.

Terp lakiojanczių sutwėrimo antai sziksnotsparnis turi keturias kojas, bet sziksnotsparnis ne paukstis, tikt žwėris; terp lakiojanczių wabalų yra turinti ir po daugiaus kaip keturias kojas. Paukszcziai wienok, kokius tikt pažįstame, wisi turi tikt dwi kojas. Dabar iszeinantis Amerikoj moksliszkas laikrasztis "Scientific American" patalpino rasztą, kuriame pranesza apie surastus paukszczius, kurie iszsiperi su keturioms kojoms ir tiek jų turi per tulą sawo amžiaus laiką; dwi pirmutinės kojos turi tikt du pirsztu, užpakalinės gi keturis; pirsztai tie gal susitraukti, todėl paukstis gali greitai bėgioti lygiai po medžių szakas, kaip ant uolų staczių upių krantų, kur tie paukszcziai krauna lizdus ir waikus peri. Paukszcziai tie priguli prie wisztų ginįnės. Iszperėti paukszteliai, pagal sawo pawizdį, panaszus į warles, skiriasi nuo jų wien snapu, kurisai, nors trumpas, bet kietas ir drutas. Toliaus, kada jiems pradeda augti sparnų plunksnos, pirmutinės kojos nupuola, jų wietoj pasilieka tikt kieti ženklai kaipi nuo užtrinų. Suaugęs paukstis gana gražus, panaszus į gaidį su ilga uodega, ant galwos turi skiauterę; galwa wisai papaszi į wisztos galwą. Žingeidus tie paukszcziai gywena Pietinėj Amerikoj, paupiuose Amazonkos, kadangi teip suaugę, kaip ir ką tikt iszperėti paukszteliai lygiai gerai bėgioja su sawo keturioms kojoms, teipjau gerai plaukia ir nardo wandenyj. Mėsa jų wienok netikusi, ji teip kaip ir žuwedrų mėša turi ne gardu kwapą, todėl tų krasztų gywentojai wadina tą paukszti įsmirdele.

Atradimas tokių paukszczių, kurie iszsiperi keturkojais, tikt wėliaus antrą kojų porą nužudo, paremia mokslinczių spėjimą apie persikeitimus gywų sutwėrimų, taigi apie persikeitimus žemesnių laipsnių sutwėrimų į augszczesnius. Tasai pietinės Amerikos paukstis patwirtina tikt spėjimą, kad paukszcziai yra tai tikt augsztesnio laipsnio warlės ir driežai, isz kurių mat persikeitė į paukszczius.

Greitumas saulės kelionės paswieczių ruimuose.

Saulę laikė iki neseniai už stowintį ant wietos dangiszką kuną, aplink kurį keliauja wisos jos sistemo planetos su sawo mėnuliais. Tuom tarpu, tirinėdami musų szildytoją ir užlaikytoją gywybės, mokslinczniai persitikrino, kad ji ne stowi ant wietos, bet keliauja dangaus ruimuose, o su ja ir wisos planėtos su sawo mėnuliais, taigi ir musų žemė, apart sukimosi aplink sawo aszį ir kelionės aplink saulę, drauge su saule keliauja dar dangaus ruimuose ir tai keliauja su neiszpasakytu greitumu. Saulė su wisoms sawo planėtoms, tos gi su sawo mėnuliais keliauja dangaus ruimnose sziaurwakarių link su greitumu po 60000000 metrų kas walandą, taigi iszpuola po 120 milijonų mylių per metus. Saulė su wisoms sawo planėtoms ir su jų mėnuliais keliauja prie žwaigždės Wega, prigulinczios prie Lyros žwaigždžių sutinkimo ir kas metą ant 120 milijonų mylių labiaus prie jos prisiartina. Žwaigždė Wega tokiu tautį kartų didesni už musų saulę, tiek jau kartų ji daugiaus ir szwiesos ir szilumos iszduoda negu musų saulė, tiek jau kartų ir pritraukimo pajiega jos yra didesni.

NAMINĖ liekarstwa nuo wisokiu paprastu ligu yra gera: LEWIS'O Lietuwiszka TRAJANKA. Prisiusk 65c stampoms arba "money order" pas mus, mes atsiusim baksuką. Adresuok,

P. W. BIERSTEIN & CO.,
Shenandoah, Pa.

Isz Amerikos.

Amerikoniszkas prigawejas.

Nepersenini Bostone apsigarsino po laikraszczius R e F Jernegan, buk jis iszrado pigų budą isztraukimo aukso isz jurių wandenų. Kadangi wienok ant parengimo atsakanczios dirbtuwės truksta jam pinigų ant maszinų, todėl atsiszaukė į Amerikos wisuomenę užmanydams sutwerti akcijonierių kompaniją. Amerikoj mat užtenka paminėti auksą, o tuojaus atsiras pinigai ant jo iszgriebimo ar tai isz žemės, ar isz jurių. Ant Jernegano pakwietimo tuojaus susitwėrė "Electrolytic Marine Salts Company", kurios direktoriumi buwo patsai Jernegan, jis iszleido akcijas, kurias akcijonieriams pardawinėjo. Lengwatikių buwo daug, pinigai plaukė kaip wanduo į direktoriaus rankas. Kaip tikt susirinko jų į 80000 dol., direktorius su jais prapuolė. Pasirodė, kad jis ant prancuziszko garlaiwio "Navarre" iszplaukė į Havrą. Dawė žinią Prancuzijos policijai, kuri dabojo. Atplaukus laiwui, iszlipo ant kranto ir Jernegan ir tuojaus nuėjo ant geležinkelio stacijos iszsipirkti bilietą į Paryžių, paskui nusekė ir policijantai, norėdami amerikoniszką prigawėją suimti, bet nežinia kokiu budu, jis policijantams prapuolė ir suimti jį nepasisekė.

Nelaimes ant geležinkeliu.

PITTSBURG, PA. Piknyko geležinkelio trukis, grįždamas su piknikinikais į miestą, ant susikeitimo rėlių Blairville ir Pennsylvanijos linijų susimuszė su renkanczia wagonus lokomotywa. Prie to apie 20 žmonių tapo apkultų, o terp tų 7 apkulti sunkiai.

ST. LOUIS, MO. Ant Birmingham geležinkelio linijos, tuojaus iszbėgus isz Birmingham geležinkelio trukiui, jis iszszoko isz rėlių ir isz dalies susidaužė. Prie to 1 pasažierius tapo užmusztas, 25 gi apkulti, o terp tų 10 yra sunkiai apkultų.

TERRE HAUTE, IND. Netoli nuo czia, ant geležinkelio linijos susimuszė pasažierinis trukis Vandalia geležinkelio su taworiniu bėganczių į sziaurius. Nelaimė atsitiko prieszais Mareland Junction. Maszinista pasažierinio trukio, Higley, tapo prie to mirtinai apkultas, maszinista gi taworinio trukio teiposgi sunkiai apkultas; pasažieriai iszliko neužgauti.

Nepaprasta audra.

3 d. Pjutės siautė Philadelphioj Pa. niszpasakytai smarki audra, kokios czia nieks neatmena. Perkunas sugriowė daug kaminų, suskaldė iszpliektų welawų lazdas, keliose wietose pagimdė gaisrus, terp kitko uždegė kerosino walymo dirbtuwę Atlantic Reffining kompanijos, kuri su wisu sudegė. Lytus buwo teip smarkus, kad wandens užliejo ulyczias ant pusės sieksnio giliai, sztritkariai ir teip wežimai negalėjo bėgioti, teiposgi ir geležinkelių trukiai iszeiti negalėjo, tuose wietose wanduo iszgriowė pylimus. Kelnorėse priwatiszkų namų ir didelių pardawinyczių užliejo, jose sunaikino daug taworų. Wokietys, Petras Schalt, gywenantis po nr. 27 Christian st., prigėrė kelnorėj sawo namų. Nuėjo mat jis iszneszti daiktus, tuom tarpu wanduo teip greitai pripildė kelnorę, kad Schalt nespėjo jau laukan iszbėgti.

Gaisrai.

ATTLE ROCK, ARK. Iszdegė miestelis Central Ridge, kuriame buwo apie 700 gywentojų; iszliko ugnies neiszmaikinti tikt du namai, kiti wisi su wisu sudegė, Kaip sprendžia, gaisras užgimė nuo padegimo, ir teip greitai platinosi, kad gywentojai ne spėjo sawo turtų iszneszti.

DAYTON, WASH. 4 d. Pjutės iszdegė miesto dalis, terp kitko sudegė szeszios didėles jawų krautuwės "Western Warehouse Company" ir Alliance, Engel, Gillis & Branghton krautuwės. Tose krautuwėse sudegė 300000 buszelių kwieczių.

BISMARCK, N. D. Iszdegė beweik su wisu szitas miestelis. Blėdį ugnies padarytą skaito apie milijoną doliarų.

Darbininku maisztas.

OSHKOSH, WIS. Czianykszcziai medžių dirbtuwių sawinįkai, wieton susztraikawusių unijų darbinįkų, parsitraukė scabsus, kurie ir pradėjo dirbti. 5 d. Pjutės pulkas sztraikierių ir jų moterų nutraukė prie dirbtuwių, kuriose dirba scabsai. Kaip tikt tie po darbui iszėjo ant ulyczios, ant jų užpuolė sztraikieriai ir prasidėjo musztynės; į tarpą įsikiszo policistai, bet sztraikieriai juos patiko su akmenimis, policistą Weisbrotą sužeidė pawojingai. Ant galo pasiekė sztraikierius iszwaikyti, apie 100 žmonių, daugiausiai moterų, tapo suaresztuotų. Wakare atsibuwo susirinkimas, bet kad ant jo atė jo daugiaus sztraikierių, todėl ne buwo galima susitaikyti.

Prapuolę laiwai.

25 d. Liepos, isz St Michael, Alaskoj, iszplaukė garlaiwys "Del Norte", kurisai atgabeno czia rando produktus dėl pirmiaus czia atkakusių Laponų su sziauriniais elniais, bet iki sziol ne sugrįžo į San Francisco. Sprendžia, kad tasai laiwas turėjo susidaužyti.

ST. JOHNS, N. F. Atkakęs czia pacztinis garlaiwys "Virginia Lake" atgabeno žinią, kad didelis oceaninis garlaiwys, Belle Isle pertakoj, susimusė su lediniais kalnais, isziro ir paskendo. Tą matė ir tuli žwejai, tikt nieks ne galėjo prisiartinti prie skęstanczio laiwo, todėl nežinia, koks tai buwo garlaiwys: pasažierinis ar toworinis. Nežinia kiek prie to žmonių prażuwo.

Wargas Alaskoj

VICTORIA, B. C. Į szitą miestą atėjo žinios, kad spekuliantų prigauti aukso jieszkotojai, kurie patikėję melagingiems lakraszczių pagarsinimams, iszkeliawo ant Copper River aukso jieszkoti, dideliais pulkais, baisiai iszbadėję ir nuwargę traukia prie jurių kranto, tikėdamiesi isz czia kaip norints galėsę sugrįžti į Seatle arbų į kitus Suwienytų Wieszpatyszczių miestus. 3000 wyrų prisigriebė per Baldez gletczerą, baisiai jie iszbadėję ir jeigu isz Amerikos umai neatsiųs pagelbos, wisi turės iszmirti nuo bado.

Isz darbo lauko.

¶ EASTON, PA. Glendono geležies dirbtuwę isz czia krausto kitur.

¶ SOUTH CONNELSVILLE, PA. Wisos czianykszтės dirbtuwės dirba gerai.

¶ ELWOOD, IND. Wisose czianykszтėse geležies dirbtuwėse darbai eina labai gerai.

¶ CRIPPLE CREEK, COL. Ant aukso plotų Gold Standard Co. neužilgio pradės dirbti.

¶ PITTSBURG, PA. Oil Will Supply Co. dirbtuwės Frankstowne neužilgio pradės dirbti.

¶ SHERIDAN, PA. Dirbtuwės Sheridan Iron Works neužilgio pradės dirbti wisose dalyse.

¶ BIRMINGHAM, ALA. Soutern Balt Co. dirbtuwės jau ateinaczią sanwaitę ketina pradėti dirbti.

¶ RED LODGE, MONT. Sztraikas kalnakasių szitų ir Rocky Fork kastynių dar nepasibaigė.

¶ BEACON, IA. Sziaurinių ir pietinių krasztų szito szteto kastynėse darbai eina labai prastai.

¶ RANKIRE, PA. American Steel & Wire Co., dirbtuwėse ketina pradėti dirbti nuo 15 d. pjutės.

¶ TOLEDO, OH. Wiena kapitalistų draugystė dar szį metą žada parengti czia naują geležies dirbtuwę.

¶ PITTSBURG, PA. Philips Mine Supply Co. turi tiek reikalawimų, kad czia darbo užteks ant wisos wasaros.

¶ LANDSDALE, PA. Phoenix Foundry & Mfg Co. platina sawo dirbtuwes ir neužilgio pradės jose dirbti.

¶ CARDONIA, IND. Darbai kastynėse szito apskriczio eina labai prastai; darbinįkai neuždirba nė ant maisto.

¶ PORTLAND, OH. Kelly kastynėse kalnakasiai sztraikuoja, todėl tegul czia nieks neina darbo jieszkoti.

¶ SHARON, PA. Czianykszтė American Steel Casting Co. dirbtuwė ant neaprubežinoto laiko tapo uždaryta.

¶ ELWOOD CITY, PA. Czianykszcziose blekės dirbtuwėse, kurios pradėjo dirbti wieną mėnesį atgal, dirba gerai.

¶ NEW CASTLE, PA. Darbai czianykszczio-se geležies dirbtuwėse eina pusėtinai ir yra wiltis, kad jie neis ni-kyn.

¶ LEBANON, PA. East Lebanon Iron Co. dirbtuwės dirba wisose dalyse pilną laiką su dwiem darbinįkų atmainom.

¶ BARNESBORRO, PA. Sako, kad neužilgio bus uždarytos Phillipsburgo kastynės, kadangi anglys neužilgio iszsibaigs.

¶ PARK COUNTY, COLO. Darbai aukso kastynėse szito apskriczio eina gerai; kitose kastynėse teiposgi dirba ne prastai.

¶ STEELTON, PA. Czianykszcziose geležies dirbtuwėse Penna. Steel Co. szį metą dirba daugiaus darbinįkų negu kitais metais.

¶ SHARPSVILLE, PA. Claine pecziai, kuriuose ne dirbo per tulą laiką, atlikus reikalingus pertaisymus, pradėjo wėl dirbti.

¶ BIRMINGHAM, ALA. Czianykszczios geležies dirbtuwės dirba wisose dalyse ir yra wiltis, kad darbo užteks ant ilgai.

¶ BLOOMINGTON, ILL. Kalnakasiams czianykszczių kastynių numažino uždarbį: antroje kastynėje ant 50c., treczioje gi ant 60c.

¶ VICTOR, COLO. Aukso kastynėse Christmas darbai eina gerai. Alleno ir Russelio kastynėse Hull Cityje dirba teiposgi gerai.

¶ CENTRAL CITY, KY. Darbai szito distrikto kastynėse eina silpnai, dirba wos po dwi, daugiausiai tris dienas ant sanwaitės.

¶ DANVILLE, ILL. Garinį katilą ir maszinų dalį kastynėse South Westville Coal Co. isznaikino ugnis. Per tai diktai darbinįkų ne teko darbo.

¶ STREATOR, ILL. Czianykszcziose kastynėse darbai eina gerai, bet darbinįkų isz kitur suwažiawo daugiaus negu reikia, per tai darbą sunku gauti.

¶ Kalnakasiai Pennsylvanijos minksztų anglių kastynių rengia sztraiką, kadangi kastynių sawinįkai pats sulaužė sawo pažadėjimus duotus darbinįkams.

¶ WHEELING, W. Va. Whitarese dirbtuwėj, kurią ketino uždaryti ant tulo laiko, dirba ir dabar. Labelle geležies dirbtuwėj teiposgi pradėjo jau dirbti.

¶ TERRE HAUTE, IND. Darbai kastynėse Indianos eina po senowei: wienose kastynėse dirba geriaus, kitose dirba kaip ir pirma; yra wienok ir tokios, kuriose dirba mažai.

¶ CLEVELAND, OH. Czianykszтė American Steel & Wire Co. pagarsino, kad uždarbis darbinįkų drato dirbtuwių tampa numažintas ant treczdalio to, ką jie iki sziol gaudawo.

¶ MARINETE, WIS. A. W. Stevens Co. rengiasi czia pastatyti didelę žemdarbystėj reikalingų maszinų dirbtuwę, kurioje ras darbą 200 darbinįkų. Dirbtuwėj toj už poros mėnesių ketina pradėti dirbti.

¶ HASHAW, WIS. Czianykszcziai kontraktoriai skundžiasi ant stokos darbinįkų. O'Doy Co. medžių darbinįkams moka po $32, 50 ant mėnesio, bet jų ne gauna, kiek reikia. Lentų pjowinyczia Yowkes Lumber Co. Hazelhurste, dėl stokos darbinįkų, tapo uždaryta.

¶ BANNING, PA. Kalnakasiai szito apskriczio kastynių sztraikuoja todėl, kad kastynių sawinįkai ne nori mokėti po tiek, kiek užgirta ant Chicagos konwencijos. Water Lily kastynių darbinįkai dar prie to sztraiko ne pristojo, bet ir jie ketina paliauti dirbę.

¶ CHICAGO, ILL. Pradžioj Spalių mėnesio pradės dirbti naują kanalą ant sujungimo Grand Calumet su Wolf Lake ir George Lake. Naujas kanalas turės 60 pėdų ploczio, giluma gi bus tokia, kad galėtų juom perplauktį didžiausi laiwai. Gaus prie to darbą 2000 žmonių.

¶ KEWANEE, ILL. Darbai eina czia gerai, dirba per dienas ir per naktis. Žmonių yra daugiaus negu reikia, todėl szwieżiai atkakęs darbo ne gal gauti. Turinti darbą, užlirba pusėtinai, sziokioms dienoms rods gana girtuokliauja, bet nedėlioms gėrymų niekur ne gal gauti, todėl pinigų wis užsiczėdyja.

¶ SYRACUSE, N. Y. Tarnaujanti ant czianykszczių ulyczinių karų konduktoriai ir motormanai pakėlė streiką, jiems pritarė ir kiti dirbanti ir tarnaujanti karų kompanijoj. Dabar sztraike ima dalywumą 400 žmonių Ant tarybų su sztraikieriais atkako czia kompanijos prezidentas, bet dar nežinia, kokius waisius iszduos tos tarybos.

¶ OSHKOSH, WIS. Sztraikas czianykszczų medžių dirbtuwių darbinįkų traukiasi toliaus, bet isz szeszių didesnių durų ir lan gams rėmų dirbtuwių penkios pradėjo dirbti, tikt Hefsiero dirbtuwė dar nedirba, kadangi jai nepasisekė sugriebti darbinįkų. Pradėjusios dirbti dirbtuwės ne bando susitaikyti su sztraikuojancziais unijų darbinįkais, bet parsitraukė isz kitur nepriguliczius į unijas. Dabar jose dirba wienok tikt ketwirta dalis darbinįkų.

¶ Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse buwo isz wiso 196 nusibankrutinimai; pereitą metą, tą paczią sanwaitę, buwo jų 237; Kanadoj buwo jų 21, pereitą gi metą 29. Darbo sanlygos ne persikeitė žymiai, reikalawimai geležies ir plieno didesni negu pereitą metą. Kwieczių prekės pakilo ant 2½c. už buszelį. Reikalawimai iszdirbimų isz medwilnės teiposgi pradeda didintiesi. Geriausiai dirba wisur geležies dirbtuwės, kurios jau pabaigė wisokius pertaisymus ir daugumas jų dirba.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Parapijos Reikaluose.

Pereitame "Lietuvos" num., patalpindami kn. Krawczuno rokundas iszduotas isz parapijos kasos stowio, mes meldėme parapijinio komiteto, kurs yra kasos prižiurėtojumi, kad jas geriaus paaiszkintų, ant ko tiek pinigų yra iszmokėta ir kodėl yra slepiamos už imtos skolos? Ant to komitetas neatsakė nė žodžio, tiktai pats kasierius, kn. Krawczunas, atsiliepė isz ambonos ir tiek paaiszkino, kad buk rokundoje 1895 m. yra zeceriszka klaida, wietoje miszios, turėjo but misijos. Tą paaiszkino suprantamai, ir nėra dywų jeigu zeceris tame klaidą padaryt galėjo, juk ir pats kunigas, taisydamas korektą, to neužtėmyjo. Bet ant mus užklausymo: ką reiszkia įtaisymai $2,463,17 ir ką reiszkia darbai ir netikėti atsitikimai $1,849,67, teiposgi kokia skola $10,410,37 iszmokėta ir kodėl slapta užtraukė $15,000 skolos, kunigas ant to nieko neatsakė. Wietoje paaiszkinimo apie skolas, kunigas perskaitė tik "Lietuvos" iszleistojaus laiszką, apie kurį jau nr. 30 "Lietuvos" praneszėme, ir ant to iszteisinimas pasibaigė. Žinoma, kada kunigas ant ambonos užsiėmė skaitymu priwatiszkų laiszkų, kuric su parapijos reikalais nesirisza, žmonės neklausė, beweik wisi iszwaikszтinėjo, liko tik kelėtas bobų ir karunkos giedoriai, tada kunigas nulipo nuo ambonos, iszneszе sz. sakramentą isz altoriaus į zakristiją ir bažnyczioje atidarė newa parapijos mitingą. Ant to mitingo iszsirinko sau komitetą, kuriam dabar žada duot sawo knigas peržiurėti ir tada pasirodysianti teisybė. Laike mitingo tuli parapijonai papraszė, kad kunigas atwyrai pasakytų: ar ant bažnytinių "properczių" yra skola ar ne, ir jeigu yra—tai kiek? bet kunigas ant to atsakė: "neturiu reikało priesz jus teisintiesi". Mat, pagal kunigo nuomonę, jis turi reikalą tik nuo wisų parapijonų pinigus rinkti ir ant ko nori juos apwersti, bet priesz aukautojus isz sunaudotų aukų neturi reikało teisintiesi. Parapijonai dargirdę, kad kunigas su keletu bobų ir keletu karunkos giesminįkų atlaikė mitingą wardė parapijos, susidedanczios isz kelių tukstanczių parapijonų, labai užpyko, ir dabar wisos draugystės rengiasi suszaukti netikėtus mitingus ir protestuoti priesz kunigo netaktiszkumą ir pareikalauti teisingos rokundos isz įplaukimų ir iszdawimų, teip lygiai pareikalaut iszsiteisinimo, kam buwo reikalinga užtraukti skolą ir kokią turėjo tiesą ją užtraukti be parapijos žinios. Kunigui tapo praneszta, kad draugystės nesutinka ant jo iszrinkto komiteto ir nori padaryt abelną mitingą ir paczios ant to komitetą iszrinkti, tai kunigas wisiems parodė szpygą ir pasakė, kad į parapijos reikalus draugystės nieko neturi, jo ėsa walia ir ką jis nori, tą daro, o juma nė wienam a nė gero. Gerai priežodis sako: "už gerą wis piktu užmoka." Teip ir yra: draugystės suorganizawo parapiją, draugystės nupirko lotus, draugystės kasmet moka kunigui isz sawo kasos metinę, o kada pareikalawo teisybės, tai kunigas joms szpygą parodė. Ką ant to wisuomenė sako? Dabar jau ir tie, kurie mums nenorėjo tikėti, persitikrino apie kunigo labdarystę, apie jo darbus ant doriszko pakėlimo lietuwių.

Pamename kn. Krawczuno pasakojimą 3 metai atgal. Jis teip sakydawo: asz reikalauju szioje parapijoj tik 3 metus prasėdėti tykiai, kad per tą laiką nebutų pas wyskupą jokių ant manęs skundų, jeigu kunigui užėmus parapiją 3 metai praslinks tykiai ir jokių skundų nebus, tada jis reikalauja tik priesz wyskupą atsiklaupti ir rankas sudėti, o wyskupas duoda palaiminimą. Po apleikymui nuo wyskupo palaiminimo, jau tada kunigas gali daryt su parapija, ką nori, nieks jam uždrausti negal, gali waryt parapiją į skolas nors sulyg ausų, jau tada wyskupas jokių skundų neklauso. Wyskupas ant skundų atsako: jeigu jis jums per 3 metus buwo geras, tai kodėl dabar ne geras? Kunigas pasakojo, kad wyskupas finansiszkuose reikaluose jokių skundų ant kunigų nepriima, ir nors jie kaszin kiek tukstanczių parapijos pinigų sunaudotų ant sawo reikalų, už tai kunigo nenubaus, nė isz parapijos ne praszalįs; gali praszalyt tik už girtuokliystę ir paleistuwystę, jeigu kas tokią ant kunigo darodytų. Teipogi kunigas pasakojo, kad wyskupas kunigams newelyja laikyti prie parapijos jokių komitetų, o jeigu tokius laiko, tai tik dėl akių swieto, bet tokiam komitetui newalia į finansiszkus reikalus kisztiesi, komiteto reikalas tik bažnyczioje, laike diewmaldystės centus "sukolektuoti", tai wisas jo darbas. Toliaus sakė, kad wyskupas tokį kunigą, kurs parapijai pawelytu daryti mitingus ir rinktis sau komitetus, iszwytų isz parapijos kaipo netikusį, nemokantį suwaldyti sawo awelių.

Jeigu draugystės butu turėjusios protą ir priimdamos į sawo parapiją kunigą but priėmę jį tik už kunigą, o ne už kasierių, tai jau sziądien butume turėję sawo bažnyczią užbaigtą, nebutų ant jos skolų, but gerai parapijonams ir kunigui, ir kunigas neturėtų reikalo sawo parapijonus szpygoms badyti. Jis tada pildytų reikalus tik kunigystės, o sziądien ne reikalais kunigystės tik reikalais kasierystės ir bankierystės yra užimtas, dėlto ir elgiasi nekunigiszkai.

Sziądien tulos draugystės jau susiprato, kad klaidą padarė statydamos kunigą ant parapijos kasieriaus, sukruto szaukti mitingus, idant tą klaidą atitaisyti. Pirmutinės draugystės, kurios tame reikale laikys sawo mitingus, yra: Apweizdos Diewo ir Sz. Kazimiero kaipo seniausios draugystės, įkurtojos szios parapijos. Taigi mes raginame ir wisas kitas draugystes suszaukti sawo 'extra' mitingus ir gintis nuo skolų kaip galėdami, pakol jų yra dar tik $15.000, (depozitus $10.000 gal jau kunigas pats žmonėms iszmokėje?), nesjeigu dar ilgiau lauksime, tai su laiku bus ant mus bažnyczios tiek skolų kaip kun. Nawrockio girdėt rokuoja $80.000, arba kn. Barzynskio ¼ milijono dol. skolos, tada jau bus per wėlu, ne bus nė ką ginti, lietuwių ant bažnyczios sudėtos aukos nueis ant wėjo.

Ant paskutinio mitingo kunigas mums užmeta, kad mes užsipuolame ant jo neteisingai, turėdami asabiszką neužkantą ant kunigų, buk mus kaip bulių raudona skepeta erzina juodi kunigo rubai, buk mes pasinaudojame isz asabiszkai su užsitikėjimu mums suteiktų žinių ir jas perkreipiame ant sawo kurpalio. Kad mes tokios neužkantos ne turime, geriausiai parodo iki szioliszkas musų darbas. Mes neužsipuolame ant kunigų, bet tikt ant piktai daranczių, ant explioatuojanczių žmonių nesupratimą, kas jais nebutų, jeigu tą daro kunigas, tai dar bjauriaus. Jeigu norėtume pasinaudoti isz priwatiszkai suteiktų su užsitikėjimu mums žinių, tai turėtume czia pridėti ir suteiktas žinias apie kitus kunigus, kaip antai apie tokius, kurie už atleidimą nuodemių prie iszpažinties reikalauja užmokesnio ir daugel kitokių žinių žeminanczių kunigus. Kad ne kunigų neužkanta priwertė mus kalbėti apie stowį parapijos kasos ir apie musų mokslainę, geriausiai parodo, kad mes apie tuos dalykus gana ilgai tylėjome, net per ilgai, kaip teisingiems žmonėms prigulėtų: tylėjome mes wien todėl, kad nenorėjome žmonių erzinti, nenorėjome skyrstyti lietuwių į kunigiszkius ir kunigų prieszus. Tikt isz netyczių kaip kada atsiliepėme su persergėjimu, kad ne wisi musų kunigo darbai yra pagyrimo werti. Wieton suprasti musų persergėjimus, kunigas Krawczunas susitelkė pagelbinįkus ir drauge su jais pradėjo mus denuncijuoti su priwatiszkais dalykais. Tas mums neužkenks, kadangi mes neturime ant saužinios tokių darbų, kuriuos turėtume slėpti, kaip kunigas užtrauktas ant bažnyczios skolas. Mes ne pakėlėme kowos su kunigais, tą mato wisi; jukgi mes ne užsipuolamė ant kitų ir ne mislyjame užsipulti, bet ne atsižadame kalbėti apie peiktinus keno nors darbus.

Kunigas Krawczunas sako, kad "Lietuvos" redaktorius ne budamas parapijonu, kiszasi į tikėjimiszkus reikalus. Parapijos kasa ir už wisuomenės pinigus pastatyta bažnyczia tai ne tikėjimiszki, bet wisuomeniszki reikalai; tikėjimiszkais yra wien dogmatai, į tuos mes nesikiszame ir nesirengiame kisztiesi. Bažnyczia ir ant jos žmonių sudėti pinigai yra ir turi but sawastis tų, kurie aukas sudėjo, daboti, kad ta tautos sawastis ne pražutų yra priderystė mylinczio tautą lietuwio, kiekwienas priwalo žiurėti, kad sunkiai surinkti pinigai ne eitų ant wėjo, kad jų nieks ne drystų pawersti į sawo priwatiszką sawastį.

Ant musų kunigo užmetinėjimų, ant jo drausmių, kad žmonės musų laikraszczio ne skaitytų, mes galime tikt atsakyti: atleisk jam Diewe, nes nežino ką daro! Ką Diewas nori nubausti, tam protą atima!

Laikykimės wisada teisybės!

(Atsiųsta)

Kadangi ėsu skaitytojumi wisų lietuwiszkų laikraszczių, tai pasitaiko man juose kaip kada ir ką žingeidaus užtėmyti. Neseniai užtėmyjau nr. 29 "Vienybės", kad Mahanojaus giedoriai paliowė giedoję ir bažnyczioj jau ne girdėt puikių lietuwiszkų giesmių. Toliaus užtėmyjau nr. 60 "Saulės", kad tame ėsąs niekas ne kaltas kaip pats giedoriai; dabar ėsa dar gražiau gieda jaunoji gentkartė, taigi mažos mergaitės, nės jų czysti balsai, sako "Saulė". Ką czia lyginti szeszką prie meszkos! Jeigu giedotų suaugę, tai nors but girdėt, dabar gi wyriausios giedorės turi 10 m., o dar ir tų paczių yra per mažai, nes kitų tėwai ne leidžia. Kaslink gi senų giedorių, tai dar gerai, kad jie iki sziol giedojo, nes dabar jau ne pirmu kartu buwo apszaukti per pamokslus: nors ne tankiai, bet wis jeigu ne wieną, tai kitą iszwadino kokiu nors nepritinkancziu wardu. Wieną metą iszwadino snarglėmis, už kokias ten kalbas, kurių nieks ne girdėjo; antrą metą isz sakyklos wisus iszbarė už kokius ten žiedus, buk mainė juos bažnyczioj, o tų žiedų nieks neturėjo ir ne matė, tiktai mat liežuwis buwo pakisztas ir kunigas, ne persitikrinęs, wieszai apskundė wisus giedorius. Ant galo iszbarė, buk darė juokus laike miszių ir spardėsi bažnyczioj. Asz arti giedorių sėdėdamas ant wargonų, niekada ne macziau, kad tas butų terp jų atsitikęs, tai kaip gi kunigas, budamas prie altoriaus, toli nuo giedorių, galėjo matyti ne butus daiktus? Toliaus "Saulės" korespondentas, p.J. W. J. užmeta giedorėms, buk jos pawydi, kad mažiukės didelėms užstojo kelią. Ko czia giedoriai gal pawydėti, jeigu per kelis metus giedojimo užsipelnė tikt paniekinimą? Kunigo asz nekaltinu, nes jo yra priwalumas piktai darantį persergėti, o jeigu reikia, tai ir wieszai iszbarti; bet wisgi but geriaus, jeigu giedoriams but priwatiszkai pasakęs tą, ką pasakė wieszai, kadangi dabar giedoriai nė ant gatwės negal iszeiti. Czia teiposgi ne tiek kaltas "Saulės" korespondentas, kaip pati "Saulė", nors ją turi užsiraszę ir tėwai giedorių, kurių waikus laikrasztis wienus iszwadino "cziutabakiais", dukteris gi "szlapnosėms". Kaip gi galime sutikime gywenti, jeigu musų wadowai mus skirsto ir wieton gražaus pamokinimo, asabiszkai kolioja? Pagal mano nuomonę, ne reikia, kad kunigas giedoriams rankas bucziuotu, tikt kaip iszbarė per sakyklą, teip per sakyklą kad paaiszkintu wisą nesusipratimą ir paragintų prie tolesnio giedojimo ir tada musų bažnyczioj wėl skambėtų lietuwiszkos giesmės ir daugeliui nereiktų eiti į swetimtauczių bažnyczias. Jus gi giedoriai ir giedorės, jeigu ėsatė ne kaltais, ne klausykit, ką jus koki mulkiai ant gatwių iszjuokia, bet pasirupykit, kad jusų lietuwiszkos giesmės wėl butų sugražintos, o užsipelnysite ant dar didesnės godonės.

Parapijonas.

Prigėrė.

Newcastle, Del. 30 d. Liepos, po pietų, keli lietuwiai, iszgėrę gerai wokiszko gėrymo, iszsirengė žwėjoti. Du lietuwiai paėmė tinklą, jėjo į mažą užlandėlę mažo upelio įpuolanczio į Deleware River ir pradėjo braidžioti. Turbut žwėjotojai buwo gerai prisigėrę alaus, kadangi wienas isz jų prigėrė ir tai tokioj wietoj, kad niekas negalėtų patikėti, kad czia sweiko proto žmogus galėtų prigerti. Prigėręs paėjo isz Kauno gub., Reseinių paw. Wardas jo Wincentas, tikros prawardės nieks nežino, wadino jį czia Biliuku.

Mat kokius waisius atgabena girtuoklystė!

J. M. T.

Nelaimingas atsitikimas.

NEW YORK. Neseniai atkakęs isz Lietuwos, musų wientautis B. Briczkus, gawo darbą prie taisymo elektriszkų dratų ant miesto ulyczių. Betaisant juos ant Broadway ul. neatsargiai nutwėrė dratą, elektrika drucziai žmogų užgawo; tiek wienok jis turėjo supratimo, kad nepaleido kopėczių, kol neatėjo pagelba. Užgautą nugabeno į ligonbutį, kur jis dabar taisosi.

Susiwienyjimo seimas.

Susiwienyjimo seimas szį metą atsibus, kaip pranesza "Tėwynė", Pittsburge 11 ir 12 d. Spalių. Delegatams bus iszderėta pigesni geležinkeliais kelonė. Geistina, kad ant szių metų seimo butų priimti kuoswarbiausi nutarimai, kurie galėtų labiaus dragystę sudrutinti.

Kunigui Masziotui.

Nr. 62 "Saulės", kunigas Masziotas stengiasi sawo sandraugo, kunigo Krawczuno pasielgimą kaslink parsikwietimo į mokslainę (apie ją dar nepabaigėme raszyti, prie jos dar sugrįszime. Red) lenkiszkų minyszkų. Naujas užtarytojas lenkiszkų minyszkų užbaigia sawo rasztą sakydamas: "Per tai kunigą Krawczuną regiu kaipo sawo tikrą brolį, su wisa duszia ir kunu lenką".

Mes apie tai wisai neabejojame, kad teip kunigas Krawczunas, kaip ir kunigas Masziotas yra lenkai. Mes wienok lietuwiai,

o ne lenkai, todėl nenorime, kad lietuwių pinigai eitų ant pawertimo jų į lenkus. Jeigu garbingi tie musų kunigai isz tikro su pagelba lenkiszkų minyszkų nori lietuwius pawersti į lenkus, tai melstume, kad jie pasiganėdintų wien sawo artymiausiais giminėms. Kiek girdėjome, nė artymiausi kunigo Maszioto giminės, gywenanti Naumieszczio parapijoj, nė kunigo Krawczuno tėwai lenkiszkai ne moka. Tegul todel tie geradėjai grįžta atgal į Suwalkų gub. atlikti pirma ten sawo augsztą misiją, o mums tegul palieka liousybę apszwiesti sawo brolius lietuwiszkoj dwasioj. Tai bus geriau abiem pusėm: lietuwiai bus iszliuosuoti nuo ienkintojų, pats lenkintojai apsisaugos nuo wisokių apkaltinimų ir nupeikimų tų, kurie ne nori eiti keliais, kokius tie geradėjai taiso lietuwiszkai tautai. Mes ne abejojame, kad kunigo Krawczuno parengtą mokslainę iszgirs, pakels į padanges lenkai, bet mes geistume, kad ji galėtų užsipelnyti ir ant pagyrimo lietuwių, apie ką jau abudu musų geradėjai nesirupina, nors minta ne isz lenkų, bet isz lietuwių malonės.

Isz wisur.

‖ Prie iszkeliawimo isz Portugalijos Brazilijos prezidento, Lisabono porte susimuszė du garlaiwiai, ant kurių buwo susirinkę lydinti prezidentą; prie to, kaip spėja, 20 žmonių prigėrė.

‖ Ties miestu Kolionija, wakarinėj Wokietijoj, užkilo baisus sukurys, kuris neiszpasakytai daug blėdies mieste pridirbo. Prie to, kaip paduoda laikraszcziai, ir keli szimtai žmonių tapo sunkiai sužeistų.

‖ Permos gub., rytinėj Maskolijoj, dega rando girios, iki sziol iszdegė jau su wirszum 2000 desiatinų. Nors suwarė gywentojus prie gesinimo, bet ugnis iki sziol ne užgesinta, gaisras su neiszpasakytu greitumu platinasi toliaus.

‖ Isz Maskolijos, gubernijos Riazaniaus, ateina žinios apie neiszpasakytus karszczius. Widurdienyj szilumos buwa po 145° pagal Fahrenheito termometrą, naktys ne kiek wėsesnės, wanduo upėse turi 82° F. szilumos. Jawai ir piewos su wisu nudegė, nuo laukų žmonės ne turės ką rinkti.

‖ Iszpanijos pakrantėse, Valencijos apskrityj, siautė baisus sukurys, isznaikino jis su wisu susidedantį isz 800 ukių kaimą Mediną, kur daug žmonių tapo užmusztų ir apkultų. Mieste Vernillos sukurys iszmetė jurių wandenis ant kranto, wilnys pagriebė daug namų, prie to ir daug žmonių prigėrė.

‖ Mieste Perugioj, Italijoj, wagiliai naktyj įsikraustė į katalikiszką katedros bažnyczią, iszkraustė aukų dėžes, paszlawė sidabrinius žibintuwus, kitokius indus ir auksines dwi karunas nuo abrozdų Motinos Swencziausios; karunos tos buwo wertos 20000 lyrų. Ant perpraszymo Motinos Szwencziausios už nuėmimą nuo abrozdų karunos, prieš wieną isz apiplėsztų abrozdų uždegė net 15 žwakių, kurias mat wagiliai kaipo auką Motinai Diewo atneszė, kad jų ne nesugautų. Žwakės tos wienok juos ir iszdawė, policija jau susekė ir suaresztawo.

‖ Angliszkoj kolionijoj Wakarinės Australijos tapo iszduotos naujos tiesos apsunkinanczios swetimą ateiwystę. Pagal tas tiesas, newalia į Wakarinę Australiją atkakti: beturcziams, idijotams, beprocziams, sergantiems limpanczioms ligoms, nubastiems kada nors sudo už kriminaliszkus nusidėjimus. Kiekwienas atkakęs turi perraszyti 50 žodžių isz angliszkos kalbos ir pasiraszyti sawo prgimtoj kalboj. Wisi, kurie neatsako toms tiesoms, seniaus czia atkakę, turi but iszwyti. Ant garlaiwių kapitonų, kurie atgabentų czia tokius ateiwius, kuriems uždrausta atkakti, uždėtos bus didelės bausmės.

‖ Lenkiszkas priežodis sako: kam paskirta kyboti, tas ne prigers, o kam paskirta prigerti, tas nesudegs. Žemiaus apraszytas atsitikimas parodo, kad ir tas, kam paskirta prigerti, gal apart to dar sudegti. Netoli Maskwos, kaime Puszkino, 6 metų sunus barzdaskuczio, bėgiodamas prie geležinkelio linijos, parpuolė ant szėnių prieszais atbėgantį trukį, rodėsi, kad ratai waiką turės sumalti, bet konduktoriui pasisekė į laiką nuo szėnių jį nustumti. Potam waikas nubėgo į maudynes, įpuolė į upę ir prigėrė; tą užtemyjo tikt po gerai walandai; isztraukus isz wandens ne galėjo but jau nė kalbos apie atgaiwinimą. Kuną jo padėjo į grabą ir rengėsi palaidoti, bet iszėjus isz kambario namiszkiams, į grabą nupuolė deganti žwakė ir uždegė prigėrusio waiko drabužius, nuo jų užsidegė ir isz senų lentų sukaltas grabas; kada sugrįžo namiszkiai, jau waiko kunelis buwo į anglis pawirtęs.

‖ Komisija ėmimo į kariauną Norwegijoj dabar apgarsino žinias apie ugį paszauktų į tarnystą jaunų wyriszkių. Widutinis jų ugis buwo 170,1 centimetrų; tuluose batalijonuose tarnauja wisi kareiwisi turinti 172 centimetrų augsczio. Widutinis ugis mažiausių buwo 169 centimetrų. Tokiu budu iszpuola, kad ugis norwegiecziu yra didžiausias Europoj, tikt amerikonai yra tokio jau didumo; už norwegiecziu ir amerikonus didesni tikt patagoniecziai pietinės Amerikos ir gywentojai Polinezijos salų nepriguli prie baltweidžių. Kaip isz tirinėjimų per paskutinius 20 metų pasirodo, tai ugis norwegiecziu didinasi, kitos gi Europos tautos eina mažyn; 20 metų atgal widutinis ugis paszanktų į kariauną norwegiecziu buwo 168, 8 centimetrų, dabar gi ant 2 centimetrų su wirszum jie didesni.

‖ Maskoliszkas laikrasztis "Nowoje Wremia" paduoda apie szitokį atsitikimą: Wienas gywenantis Peterburge turtingas žydas laukė sawe sunaus grįžtant isz Lietuwos, kur jis mokinosi wienoje gimnazijoj. Waikas ant paskirtos dienos ne parwažiawo ir tėwas nė jokios žinios nuo jo ne gawo. Į kelias dienas wėliaus tėwas wažiawo geležinkeliu isz Peterburgo ant kaimo, kur jis per wasarą gywena ir sztai ant pliatformos wagono treczios kliasos mato jis stowintį sawo laukiamą sunų. Isz džiaugsmo bėga jis pasweikinti laukiamą sunų, bet wos pribėgo prie wagono, ant pliatformos nieko ne buwo, sunus iszmyko. Ant to dar nepasibaigė: wos tėwas parwažiawo namon ant kaimo, wos jėjo į kambarį, pirmas daiktas, ką pamatė, buwo tai kunas jo sunaus gulintis ant grindų. Pripuolė prie kuno, bet pasirodė, kad czia nieko nėra, kunas nuo grindų prapuolė. Persigandęs tėwas iszsiuntė telegramą direktoriui tos gimnazijos, kur laukiamas sunus mokinosi, su užklausymu, kodėl jis ne grįžta namon? Į porą walandų gawo atsakymą, kad jo sunus numirė ir sulyginus laiką, kada jis pasimirė, pasirodė, kad tai buwo tąsyk, kada tėwas jį matė stowintį ant pliatformos trukio, kuriuomi pats wažiawo.

NAUJI ISZRADIMAI.

‖ Tuli Wokietijos gydytojai užtėmyjo, kad medus yra tai geriausias waistas saugojantis nuo užsikrėtimo difteritu. Tas paeina nuo skruzdelinės rugszties ėsanczios meduje, kuri stabdo weisimasi difterito bakterijų. Tegul todėl, siaucziant kur difteritui, tėwai nesigaili waikams medaus, kadangi jis gal apsaugoti juos nuo ligos.

Maskolius inžinierius Korczakow, kurisai mokinosi Amerikoj pas Edisoną, pagerino pats teip Edisono mikrografą, kad jo kalba ir giesmės iszrodo teip, kaipi kad giedotų žmones, galima isz kalbos pažinti, kas kalba ir gieda. Tasai pats Korczakow iszrado ir teip jo pramintą amžiną briežiuką, taigi tokį, kuri wisada galima uždegti ir degimo medega nepasibaigia.

‖ Italijonas Marconai jau pritaikė sawo iszrastą telegrafą be drato ant siuntinėjimo telegramų nuo Needles, rytinėse pakrantėse salos Wight, į Bournemouth, Anglijoj. Toluma terp tų wietų yra su wirszum trys lietuwiszkos mylios, Per minutą galima nusiųsti 12 žodžių. Telegramus galima siųsti laike giedrios dienos, kaip ir laike smarkių audrų ir wėtrų. Jeigu dangus apsiniaukęs, telegramai eina greicziaus, kadangi per drėgną orą greicziaus perbėga elektriszki spinduliai negu per sausą.

‖ Kaip žinote, wanduo susideda isz dwiejų gazų: isz oxygeno ir hydrogeno. Pats tuodu gazai, nors bus drauge, nesijungia ir ne padaro wandens, bet jeigu jie susimaiszo ir padaro teip wadinamą griaujantį gazą, jeigu per jį perleisti elektriszką kibirkszti, tai pasidaro smarki expliozija ir abudu gazai susijungia ir padaro wandenį. Wisoki technikai, iszradėjai jau nuo seniai bandė griaujantį gazą, taigi susimaiszymą hydrogeno ir oxygeno, pritaikinti kaipo explioduojanczią medegą wieton dinamito, parako, nitroglycerinos, bet tas iki sziol nepasisekė. Dabar wiename isz paskutinių numerių prancuziszko laikraszczio "Revue Scientifique" patilpo rasztas praneszantis, kad wokiszkam inžinieriui Achse pasisekė pergaleti wisokius trukdymus ir sunaudoti sudedanczius wandenį gazus kaipo explioduojanczią medegą. Achse padalina wandenį į jo sudėtinius, taigi į oxygeną ir hydrogeną, uždarytame inde perleisdamas elektriką. Kadangi ruimo inde mažai, todėl gazas pasidaręs isz susimaiszymo oxygeno ir hydrogeno, arba teip wadinamas griaujantis gazas drucziai susispaudžia ir tokiu budu tasai indas, kuriame telpa tasai gazas, bus explioduojanczių patronu, teip kaip antai dinamito arba parako patronai. Indai su tokiu gazu yra isz plieno, maži, ilgio po wieną colį, gal jie isz laikyti spaudimą 1200 atmosferų, uždengti atsakanczių kamszczių, per kurį nuwesti dratai nuo elektriszkos maszinos. Jeigu reikia sunaudoti patroną, tai užtenka paleisti elektriką ir garai explioduoja. Bandawonės atliktos kastynėse parodė, kad explioduojanti pajiega tų gazų isz 22 gramų wandens yra tokia, kaip 150 gramų dinamito, taigi, kad explioduojanti pajiega susimaiszusių hydrogeno ir oxygeno yra szeszis kartus didesni už dinamito pajiegą.

Katras meluoja.

Pereitą nedėlią kn. Krawczunas isz ambonos perskaitė "Lietuwos" iszduotojaus priwatiszką laiszką raszytą Antanui Kalasauskui į Assumption, Ill. ir pasakė, kad minėtas Kalasauskas, prisiųsdamas jam tą laiszką, prisiuntė $1.25 pinigų ir praszė jį isz ambonos apgarsinti, kad niekas mus laikraszczio neskaitytų. Jau wisi skaitytojai žino, kad Antanas Kalasauskas pajieszkojo per "Lietuwą", "Saulę" ir kitus laikraszczius doros, mokintos moteriszkės ant apsiwedimo ir raszė, kad szliubą ims katalikiszkoje bažnyczioje. Dabar gi sztai wėl ką į mus raszo:

Assumption, Ill., 30 July, 1898.

Asz Antanas Jonas Kalasauskas kaipo Altorių dirbėjas ir paazdabintojas Bažnyczių Katalikiszku pastanawiju paraszitie nors kelis žodžius in Sawo jszduotoju Lietuvos Chicagoj, žiczidamas diel jo Wisokių Losku nuo Sutwiartojo Pono Diewo. Tiepogi jr praszau Wisu Broliu jr Wialinu Kožnam usiraszit tą Naudinga Laikraszti "Lietuwa", o tuoj pamatysit Broliai Kokia nauda tas laikrasztis jumi atnies. Dieltogi praszau mielu Broliu, Lietuwiu Niausimirszkiem tokiu jszduotoju Kurie tiep Sunkiej prociewoja jr Kierawoja mus Wisus An Gero Kialio danieszdami mumis Wisokias Nauienos jsz Wisu Szaliu Ko noteisingiausia. Dabar pasilikit Swiekj, Wialidamas Wisokiu Losku No Sutwiartojo Pono Diewo jumi jr Wisiem Broliam Lietuwiam Chicagoj Asantiems Su godonia

Antanas Jonas Kalasauskas.

Katras dabar meluoja, ar kn. Krawczunas ar A. Kalasauskas? Wisi laiszkai Kalasausko yra redakcijoj, kas nori persitikrinti teisybės, tegul ateina jų pažiurėti.

Seimas Sovereign Grand Lodge, I.O.O. F., Boston, Mass., nuo Rugsejo 19 iki 24.

Kad prie augszcziau minėtos organizacijos daugybė žmonių priguli, ir ant jos seimo į Bostoną szimtai delegatų wažiuos, už tai Nickel Plate geležinkelis pardawinės tikietus į abi pusi už pusę prekės. Tikietai parsiduos 16, 17 ir 18 Rugsėjo ir bus geri ant sugrįžimo iki 30 Rugsėjo. Dėl geresnės informacjos atsiszaukite prie J. Y. Calahan Gen'l Agent, 111 Adams st., Chicago. Telefonas Main 3389. (59)

Vienatinė lietuwiszka APTIEKA. Mes siunczjam liekarstwas į wisur o ypatingai TRAJANKA. Prisiusk 65c. stampoms ar kitaip, o apturėsi. Reikale raszyk pas mus, o wisada roda su atsakimu apturėsi. Adresuok,

P. W. BIERSTEIN & CO.,
Shenandoah, Pa.

GEOGRAFIJA
ARBA
MOKSLAS APIE ŽEME.
II DALIS.

(Tąsa).

Lietuvių apgyventi plotai užima wakarinę dalį Maskoliszkai–Sarmatiszkos žemumos, per kurią bėga, kaip ir per Wokiszką žemumą, iszkilimo dirżas; iszkilimas tasai wadinasi Uralo Baltiszku, nuo kurio į wakarus atsiskiria *Valdajiszkas* iszkilimas, kurisai į pietus susilieja su Centraliszku ir padaro platų iszkilimą besitraukiantį nuo sziaurių į pietus; dar toliaus į wakarus, už įdubimo ažero Peipus, taigi Latwijoj, traukiasi *Baltiszkas* iszkilimas, ant kurio kaip ir ant Prusiszko Baltiszko iszkilimo dirżo, yra daug ažerų. Wiena isz dalių to iszkilimo yra Ponariszki kalnai Wilniaus aplinkinėse. Pietini dalis to iszkilimo traukiasi iszilgai kairiojo szono Nemuno kranto ir tweria rubežių terp wandenų įpuolanczių į Nemuną ir Pripetį.

Į Suwalkų gubernija pereina isz Prusų Baltiszko iszkilimo juostos dalis, kuri yra tikt pratęsimu Valdajiszko, tai gi yra atžalo Uraliaus Baltiszko iszkilimo, bet ji ne augszta, tikt teip wadinama *Szweicarija*, netoli Suwalkų iszkyla ant tukstanczio pėdų augszcziaus jurių pawirsziaus. Teip wadinami *Wisztyczio kalnai*, yra tai teiposgi dalis to iszkilimo. Sziaip didesnių iszkilimų nėra, nėra nė kalnų, ką žmonės kalnais wadina, yra tikt kalwos.

Kaip matote ant žemlapio, sziądien krasztas lietuvių apgyventas turi apie 2000 geografiszkų mylių, į sziaurius tie plotai atsiremia į Baltiszkas jures, dwi myli į sziaurius nuo Palangos: ta jurių dalis rods sziądien priskirta prie Kurszės, bet ji nuo seniai tikrų lietuvių apgyventa. sodybos latvių prasideda toliaus į sziaurius; nuo jurių traukiasi lietuvių kraszto rubežiai iszilgai Kurszės rubežių, pro Žagarės miestelį, Zarasus arba Nauja Aleksandrovską, siekia Drujos, czia pereina net į kitą Dauguvos pusę, taigi į Dinaburgo pavietį, Witebsko gub., kur jau lietuviai susimaiszę su latviais. Ilgis sziaurinio rubežiaus turi 65 mylias. Rytinis dar lietuvių apgyvento kraszto rubežius eina pro Aszmenus, turi jis 35 mylias ilgio. Pietvakarinis rubežius eina nuo Lydos ir Grodno ir atsiremia į Baltiszkas jures terp Karaliaucziaus ir Labgavos, ilgis jo 45 mylios. Vakarinis rubežius traukiasi iszilgai Baltiszkų jurių pakranczių ir turi 20 geografiszkų mylių ilgio. Taigi Lietuva per 20 mylių rubežiuoja su jurėmis. Ant to dar sziądien lietuvių apgyvento ploto gyvena su virszum 5 milijonai žmonių, terp kurių *tikru lietuviu* bus su virszum 3 milijonai, antrą vietą užima *žydai*, kurių yra su virszum 10% viso gyventojų skailiaus. Apart jų yra czia dar lenkai, maskoliai, keli tukstancziai *totoriu, karaimu ir czigonu*.

Kaip jau paminėjome, Lietuvoj kalnų nėra; tą ką žmonės kalnais wadina yra tai iszkilimai arba kalwos. Augszcziausia Lietuvos wieta yra Aszmenės pawietyj, Wilniaus gub., ir teip wadinama Suwalkų Szweicarija, bet ir jos iszkilusios wos ant 1100 pėdų augszcziaus jurių pawirsziaus. Toliaus eina teip wadinami *Panaru kalnai*, kurių augszcziausios wirszunės yra: *Triju kryžiu, Plikasis, Benesžinis, Wilniaus pilies kalnas ir Szeszkine* ne kiek žemesni, prie miesto Wilniaus. Toliaus nuo Wilniaus Panarų kalnai pereina ant deszinio Nerio kranto, į Kauno gub., kur juos wadina *Zarasu kalnais*, bet czia jie žemesni, augsztis jų ne pereina 700 pėdų augszcziaus jurių pawirsziaus. Toliaus į wakarus kalnai eina žemyn, tikt apie Telszius jie wėl labiaus iszkyla, prie teip wadinamų *Telszių kalnu* augszcziausia wirszunė *Szatrija* wienok turi tikt 540 pėdų augszczio.

Ant Lietuvos plotų yra daug ažerų, skaitlių jų paduoda ant 2000 su wirszum. Daugiausiai jų yra apie Zarasus, Kauno gub. ir Trakus, Vilniaus gub.; ne truksta jų ir apie Suwalkus ir Augustawą ir Seinus. Swarbiausi isz tokių ažerų yra *Drukszu ažeras*, kurio ilgis 9 wiorstai, plotis 11 wiorstų, giluma gi 25 sieksniai, *Medžioliu ažeras*, terp Wilniaus ir Szwntenų turi 15 wiorstų ilgio ir 5 wiorstus ploczio. *Traku ažeras* arba *Gelwa*, kurio giluma 25 sieksniai. Kitoj Nemuno pusėj ne truksta teiposgi ažerų: swarbiausi czia ažerai yra: *Augustawos, Wygru, Duse* arba *Meteliu ažeras, Seiwai*; ažerai tie labai žuwingi, yra juose ir brangių žuwių weislių. Wisztyczio ažeras ant rubežiaus terp Prusų, kurio didesni dalis Prusams priguli.

Kadangi Lietuvos žemės pawirsziaus pasidaręs isz gletczerų ir wandenų sunesztos pieskos ir dumblo, kurie uždengia sluogsnius senesnių žemės žiewės formarcijų, kuriuose yra wisoki mineraliszki turtai, todėl czia mineralų mažai. Kadangi Lietuwoj sluogsniai su tokiais turtais yra giliai, prie jų prisikasti ne galima, todėl musų tėwynėj jų truksta, iki sziol ne rado czia nė akmeninių anglių, nė kitokių mineralų, yra wien mineraliszki szaltiniai, kaip antai *Druskenikuose ir Birsztonuose*, todėl ir pramonės, dėl stokos reikalingos medegos, ne galėjo pakilti. Isz mineraliszkų turtų yra Lietuwoj kalkės, kwarcini pieska tekanti stiklo dirbimui, durpos, yra po laukus gletczerų nuo kalnų suneszti akmens. Kaslink mineraliszkų turtų wienok musų tewynė prideranczіai neisztirta; tirinėję ją sprendžia, kad apie Panewežį galima tikėti surasti anglis, apie Akmianą geležį, apie Druskenikus druską. Geležinę rudą, nors ne po daug, randa po laukus ir kituose Lietuwos krasztuose; kitą kart bažnytkiemyj Rudoj, Suwalkų gubernijoj, buwo net parengta mažutėlė geležies dirbtuwė, kuri isz surastos laukuose rudos dirbdawo geležį ir isz jos žmonėms reikalingus padarus; kadangi wienok rudos buwo per mažai, todėl atpigus geležies prekėms, Rudos dirbtuwė ne galėjo užsilaikyti, darbai ne apsimokėjo ir reikėjo wiską pamesti.

Swarbiausia Lietuwos upė yra *Nemunas*, prasidedantis ant Priebaltiszko iszkilimo, netoli isztakų Berezinos įpuolanczios į Dneperą, teka jis iszsyk į wakarus terp sziaurinio ir pietinio iszkilimo dirżo, toliaus užsisuka į sziaurius, prisigriebęs Priebaltiszkos žemumos, teka wėl į wakarus, įpuola į Kuroniszką užtaką, priesz įpuolimą pasidalina į alkunes ir padaro deltą. Isz upių tekanczių į Nemuną didžiausias yra *Neris* arba *Wilija*, kurisai po Kaunu įpuola į Nemuną, *Szczara ir Juodoji Hancza*. Upė Szczara, *Oginskio kanalu* sujungta su Pripete, taigi upė Nemunas su Dneperu, Juodoji gi Hancza *Augustawo kanalu* su upėmis Wislos sistemo, tikt tie kanalai maži, ne gilus, todėl neturi didelės wertės, jie palengwina wien iszgabenimą medžių. *Newežis ir Dubisa* įpuola į Nemuną isz deszinės pusės. Paskutinę Nemuno įtaką maskoliszkas randas rengiasi sujungti kanala su upe Aa, ant palengwinimo panemunių gyventojams iszwežimo laukų produktų į užrubežius; tokiu budu ant iszgabenimo javų ne reiktų juos siųsti į Prusus ir mokėti muitus, bet galima but gabenti tiesiog į Latwijos portus ir isz czia jau toliaus į užrubežius. Isz kairės pusės Nemunas priima dar *Szeszupę*.

Wakarini Dauguva arba *Dwina*, wokiszkai *Duena*, prasideda ant Waldajaus iszkilimo, isz pradžių teka į pietwakarus beweik paraleliszkai su netoli prasidedanczіu Dneperu, bet paskui užsisuka į sziaurwakarus, perkerta Prie baltiszką iszkilimą ir toj wietoj upėj yra teip wadinami slenkszczіai (porogai) isz didelių akmenų, kurie stabdo laiwų plaukimą; įpuola į Rygos arba Liwoniszką užtaką, kurios pakrantės lygios, prie jų yra diunos. Kaip Nemunas teip ir Wakarini Dauguwa palengwina iszwežimą žemės waisių į portus prie jurių ir isz jų toliaus į užrubežius, perbėga ji sziaurinę dalį Lietuwių kraszto ir Latwiją. Per sawo įtaką *Ulla*, terp kurios ir *Berezinos*, įpuolanczios į Dneperą yra nukastas kanalas *Berezinіszku* wadinamas, Dauguwa sujungta, su Dneperu, kanalas tasai palengwina mažiems laiwams prisigriebimą isz Dauguwos į Dneperą. Dabar maskoliszkas randas užmanė terp Dauguwos ir Dnepero nukasti tokį kanalą, kad juom galėtų plaukti isz Baltiszkų į Juodasias jures didžiausi kariszki laiwai; upės Dauguwa ir Dneperas bus pagilintos.

Dauguwa jau senowėj lengwino žmonių susineszimus, senowėj ji wadinosi *Eridanu*, per ją isz Lietuwos ir Latwijos gabeno į Dneperą ir isz czia toliaus į portus Juodųjų jurių brangų gentarą. Pakraszczіais tos upės wokiecziai platino sawo waldžią Latwijoj, kurią ir pawergė.

Kita rubežini Lietuwos upė yra *Dneperas*, tweriantis rytinį rubežių Lietuwių kraszto. Prasideda jis teiposgi ant Waldajaus iszkilimo, į pietus nuo isztakų Dauguwos ir Wolgos. Isz pradžių teka į pietwakarus, paraleliszkai su Dauguwa ir Wolga. Paskui Dneperas užsisuka į pietus, toliaus į pietrytus ir į pietwakarus.

Ant wirszutinio Dnepero užsisukimo, bėganczio per Centraliszką žemumą, į jį įpuola daugiausiai upių tekanczių isz tų krasztų klampynių ir girių; kaip antai *Berezina ir Pripetis* isz deszinės pusės, isz kairės gi *Soża ir Desna*. Upės deszinio Dnepero szono priartina jį prie sistemų Dauguwos, Nemuno ir Wislos, su kurioms jis sujungtas kanalais: *Berezinіszku, Oginskio ir Muchovieco* kanalais.

Apatinis Dnepero užsisukimas yra ant Ukrainos iszkilimo, kurisai jį seniaus uždarė prie iszkilimo, ant žemumumos upė twėrė ažerą, bet laikui bėgant prasigraužė per iszkilkimą; tej wietoj, kur jis bėga per iszkilimą, yra teip wadinami Dnepero porogai arba slenkszczіai, per kuriuos laiwai be pawojaus perplaukia tikt kada upėj wandens stowi augsztai.

Toliaus Dneperas teka per Mažrusiją ir įpuola į Juodasias jures.

Dneperas, senowėj wadinamas *Boristenes*, lengwino žmonių susineszimus, juom keliawo dar Christui ne gimus grekonių prekėjai į Lietuwą, Juodwyžių krasztą ir į Latwiją, isz kur gabeno brangų tąsyk, brangesnį už auksą ir kitus brangius akmenėlius gentarą, kurį randa wien lietuwiszkos giminės apgwentuose krasztuose; randami kitur yra kitokio sudėjimo ir parwos negu lietuwiszki ir anų senowėj wisai nepažinojo.

Gyventojai lietuwiai užsiima beweik wien žemdarbyste, amatinįkų terp jų beweik kaipi ir nebutų, teiposgi nėra ir iszlawintų prekėjų, pramonės stowi labai žemai, werte Lietuwos fabrikų iszdirbimų ne pereina 20000000 rublių per metus; sawo iszdirbimų ji ne gabena į kitus krasztus, kadangi jų neužtenka nė ant wietinių reikalų. Miestuose prekėjai swetimtaucziai, daugiausiai žydai, todėl ir Lietuwos miestai ne lietuwiszki, kaip tai yra kitur, bet žydiszki, jie tweria kaipi wisai swetimą Lietuwai krasztą.

Lietuwos žemdarbiai augina daugiausiai rugių, bulwių, miežių, awižų ir linų, kwieczių jau jie ne daug sėja, jų daugiaus augina sulenkėjusi Lietuwos bajorija negu lietuwiai ukinįkai. Seniaus garsios buwo lietuwaiczių rankomis austos drobės, sziądien jos ne gal konkuruoti su atgabentais isz kitur fabrikų iszdirbimais; lietuwėms truksta pagerintų staklių.

Girių daugiausiai yra su spigliniais medžiais, ne truksta wienok ir lapuotų, kaip antai ažuolų, wuosių, kurie senowės lietuwių stabmeldžių didelėj garbėj buwo laikomi, auga teiposgi alksniai, drebulės, skroblai, beržai, klewai, liepos ir t.t. Isz spyglinių Lietuwos giriose augo ir cisai, bet, kad jie auga labai palengwa, iszsnyko jie jau isz musų tėwynės girių. Sziądien musų sulenkėję dwarponiai, kuriems labai mažai rupi Lietuwos ateitis, baigia jau kirsti girias ir jeigu maskoliszkas randas naikinimo ne stabdytų, neseniai iszduotoms tiesoms, į porą deszimtmeczių jie isznaikintų su wisu girias, po kurių uždanga senowės lietuwiai gynė tėwynę nuo prieszų.

Isz naminių gywulių Lietuwoj augina: arklius, kiaules, raguotus galwijus, awis, žydai miestuose laiko dar ožkas. Garsus nuo senowės žemaitiszkos weislės arkliukai, ne dideli, bet druti, neilstanti ir ne lepus. Sziądien daugiausiai jų gabena į Wokietiją, kur juos pripažino už geriausiai tinkanczius kastynėse ir prie miestų ulyczinių geležinkelių. Arklių weislės geresnės krasztuose prie Prusų rubežiaus lygiai Žemaitijoj, kaip Suwalkų gb., juo toliaus į rytus, juo menkesni, antai apie Wilnių ukinįkų arkliai netikę; tą patį galima pasakyti ir apie kitus galwijus, apie pagerinimą karwių weislės, kiaulių ar awių Lietuwos ukinįkai mažai tesirupina, geresnės weislės yra tikt dwaruose.

Isz naminių paukszczių tikt žąsų augina daugiaus, kurių daug iszgabena į užrubežius. Seniaus Lietuwa garsi dar buwo isz biczių, medaus, waszko ir midaus; prie Keistuczio ateidawo angliszki laiwai į Palangą, isz kur paimdawo waszką, medų ir midų. Sziądien ir ta ukės dalis nupuolė, daugumą liepynų iszkirto, pieras iszarė, bitėms truksta maisto, apie pagerinimą auginimo žmonės mažai iszmano. Midų Lietuwoj wirina dabar tikt žydai, bet ir jų padirbtas neina jau į užrubežius.

Žmonių apszwietimas, prilyginant prie užrubežių, stowi žemai, nors wisgi dar augszcziaus negu tuluose Maskojos krasztuose; apszwietimą, wieton platinti, stabdo neižsmintingais padawadyjimais maskoliszkos waldžios. Mokslainių yra mažai ir tos paczios netikusios, jos paskirtos ne tiek ant platinimo apszwietimo, kiek ant maskolinimo lietuwių. Ant wiso ploto Lietuwos nėra nė wieno universiteto, nė kitokios augsztesnių mokslų mokslanės. Buwusį Wilniuje universitetą ir kitas augsztesnes mokslaines, moksliszkas įtaisas maskoliszkas randas uždarė, įtaisas, rinkius, puikią biblioteką iszwežė į Maskoliją. Sziądien Wilniaus wiesza biblioteka yra tikt szeszėlis tos, kokią isz czia maskoliai pirmoje pusėje szio amžiaus iszgabeno. Apie rengimą mokslainių ir kitokių pakelianczių apszwietimą įtaisų maskoliszkas randas pats nesirupina, ne daleidiža gyventojams parengti nieko ir sawo kasztais, kas galėtų žmonių apszwietimą pakelti. Norą žmonių patiems apsiszwiesti stabdo rando padawadyjimas, pagal kurį tapo uždrausta spaudinti ką nors lietuwiszkoj kalboj nuo amžių priimtoms, už sawo sawastį lietuwių laikomoms lotyniszkoms literoms. Pusketwirto milijono žmonių per tai ne turi galėjimo turėti sawo kalboj knygą arba laikrasztį. Už-

(Toliaus bus)

Wertė oxygeno.

Seniaus mes jau kalbėjome Hygenoj, kaip swarbus ir kaip reikalingas yra žmogui oxygenas, kurisai yra wienu isz musų oro sudėtinių. Jeigu isz oro isznyktų oxygenas, ne tikt žmonės, bet wisi gywi sutwėrimai turėtų tuojaus isznykti. Matome juk, kad didelių miestų gywentojai yra daug silpnesni negu kaimiecziai, tas paeina nuo to, kad miestų ore mažiaus yra oxygeno negu ant kaimų, jį sunaudoja daugybė ant mažo ploto gywenanczių žmonių, dirbtuwės, kiekwiena wirtuwė. Ant kaimų ore yra daugiaus oxygeno, kadangi yra czia daugiaus medžių ir kitókių augmenų, kurie iszpustą žmonių anglerugsztį, susidedanczią isz oxygeno ir anglių iszwalo, oxygeną sugrąžina orui, anglis gi sau sunaudoja. Jeigu ne butų ant žemės augmenų, žmonės, gywuliai, fabrikai jau seniai butų wisą oro oxygeną sunaudoję ir žmonės ir kiti gywi sutwėrimai butų turėję isznykti nuo žemės pawirsziaus. Taigi mat girios ir laukų augmenys ne tikt kad mums suteikia malką, medegą triobų statymui, maistą, bet užlaiko ore tiek oxygeno, kiek jo wisokiems gywuoliams reikia.

Skaitlius wienok žmonių dauginasi ant žemės, dauginasi dirb tuwės, kurios daugiaus oxygeno sawo pecziuose ant palaikymo ugnies sunaudoja negu žmonės ir kiti gywi sutwėrimai ant kwėpawimo, tuom tarpu žmonės naikina girias, medžių darosi wis mažiaus, ant žaliuojanczių piewų dygsta miestai, kuriuose nėra augmenų, taigi tuli mosklinczіai jau sziądien stato klausymą, ar ant musų žemės ne iszpuls isznykti gywybei dėl stokos oxygeno? Pasimažinus jo daugumui žemės atmosferoj, žmonės turės eiti silpnyn ir silpnyn, ką jau sziądien užtėmyti galima ant gywentojų didelių miestų.

Atauszus žemei ant tiek, kad jos pawirszius užsidengė kieta pluta, žemės atmosfera susidėjo isz azoto ir anglerugszties. Gryno oxygeno joje ne buwo tąsyk, tą parodo ir tas, kad jo nėra tuszтumose granitų. Wisą oxygeną, kiek jo sziądien yra musų žemės atmosferoj suteikė jai augmenys, kurie po įtekme saulės isz anglerugszties ir isz wandenų atskiria oxygeną ir jį suteikia orui; todėl ant žemės pirmiausiai turėjo atsirasti augmenys, be jų jos atmosferoj, ne ėsant oxygenui, negalėjo gywenti nė joki gywi sutwėrimai. Per amžių amžius augmenys auganti ant žemės suteikė jos orui tiek oxygeno, kiek jo reikia ant užlaikymo gywybės žmonių ir kitų gywų sutwėrimų; jeigu augmenys taptų isznaikinti, tai ore butų wėl tikt azotas ir anglerugsztis, tokiame gi gywi sutwėrimai gywenti negal. Taigi matote, kokią swarbią užduotę atlieka medžiai ir žaliuojanti žolynai.

Juo daugiaus bus auganczių augmenų, juo daugiaus ore bus oxygeno, juo augmenų bus mažiaus, juo mažiaus padirbs jie to gazo ir ore bus jo mažiaus. Kiek wienok jo yra musų ore? Ant kiekwieno ketwirtaino metro (1 metras = 1½ mastui) žemės pawirsziaus yra 10 tonų oro, o jame 2 tonos oxygeno; kadangi wienok žemės pawirszius turi 510 milijoną mylijonų metrų, tai iszіszpuola, kad wisoj musų žemės atmosferoj yra 1020 milijonų milijonų tonų oxygeno. To užtenka ant sudeginimo wisų augmenų, deganczių medegų ant mus žemės, kiekwiena gi tona tokių medegų ant sudegimo sunaudoja 3 tonus oxygeno, be jo gi jokia deganti medega degti ne gal.

Pagal iszskaitymą, kiekybė augmeniszkų deganczių medegų ant musų žemės ne pereina 340 milijonų tonų. Gywentojų gi ant žemės yra 1500 milijonai žmonių; taigi iszpuola ant kiekwieno žmogaus po 200000 tonų deganczių medegų. Taigi ne daug, jeigu atsiminsime, kiek kuro reikalauja kiekwiena didesni dirbtuwė arba plaukiantis ant oceano garlaiwys ir kad kas metas dauginasi dirbtuwių ir žmonių skaitlius; deganczių medegų, taigi malkų ir iszkasamų anglių, kurios teiposgi paeina nuo augmenų, gai užteks wos ant kelių szimtų metų.

Ne tame wienok žmonijai pawojus, kad ji gal kuro netekti, kuro ras dar kalkėse ir jurių wandenyse, ko užteks ant daugelio tukstanczių metų, bet tame, kad deganczios medegos sunaudoja labai daug mums ant užlaikymo gywybės reikalingo oxygeno. Besidauginant dirbtuwėms, kurios sunaudoja daug kuro, wisoki pecziai sunaudos tiek oxygeno, kad jo pritruks ore greicziaus negu tai gal kam pasirodyti ir oxygenas persikeis į anglerugsztį, o joje ne galės žmonės gywenti.

Ant apsaugojimo žmonijos ir wisų žemės gywų sutwėrimų wienaitinis kelias ne naikinti be reikalo medzių, bet stengtiesi kuo daugiausiai jų priweisti, wieton nukirsto medžio, pasodyti wieną arba du jaunu; pagal iszskaitymą, reikia, kad ant musų žemės butų nors treczdalys wiso jos pawirsziaus po giriomis.

Kareiwio laiszkas nuo Kubos.

SANTIAGO DE CUBA, 17 D. LIEPOS. 1898 m.

Skaitydami szitą mano gromatą, persižegnokit ir pasakykite "amžiną atilsį" už duszią to, kuris mirdamas dawė szitą popierą; prawardė to geradėjo yra James Furnance, prancuzas katalikas. Jisai mirdamas atidawė man wisą sawo mantą, o asz mantos ne suwartojau, bet atidawiau ją wargą kencziantiems kubiecziams, pasilikau tikt popierą, ant kurios raszau szitą laiszką.

Asz ėsmu truputį paszautas į ranką: mat kulka pataikė į kairiąją ranką, o kad kaulo ne užgawo, tai tikiuosi pagyti labai greitai. Wisi sužeisti kareiwiai buwo parsiųsti į Suwienytas Walstijas, bet tikt tie, kurie negalės greitai iszgyti, arba toki, kurie ir iszgiję jau netiks į kariauną. Asz ir norėjau parwažiuoti, bet daktaras pasakė, kad į 2—3 mėnesius wisai iszgysiu ir wėl galėsiu kariauti. Teip tai ir pasilikau. Bet grįžtu prie aprasymo apie karę.

Kada mes priplaukėme prie Kubos, tai iszpanijonys stengėsi mus paskandyti szuwiais 12 colių kanuolių, bet nepataikė, kadangi mes juos apgawom: wiena kulka nepataikė, jie mislino augszcziaus szauti, bet mes nesitraukėme toliaus, tikt priwažiawom arcziaus ir tas mus iszgelbėjo, kulka nuszwilpė wirszum.

22 d. Sėjos wisą dieną bombardawo Morro Castle, ant rytojaus kubiecziai sumuszė ispanijonus po miesteliu Sibani. Tą paczią dieną mes iszlipom ant kranto ir iszsikrowėm wisą mantą, nors kulkos lakiojo per musų galwas. Naktyj, idant apgauti iszpanijonus, mes sukurėm ugnis, kur kareiwių ne buwo, mus 20000 sėdėjo tamsoje per wisą naktį; girdėt buwo neperstojanti szuwių užimai. Ant rytojaus jurų krantu mes nutraukėm ant miesto Santiago, kur buwo užsidarę iszpanijonai. Apie 4 wal. wakare gawome pietus. Bewalgant, asz pamacziau 5 oficierus swetimų krasztų: 2 buwo wokiszki, 1 prancuziszkas ir 2 maskoliszki, wienas isz jų, kaip paskui dažinojau, buwo kunigaiksztis maskolius, o antras lenkas isz Warszawos, Milinski. Asz juos pažinau isz apsirėdymo ir užkalbinau maskoliszkai. Pasisweikinom ir broliszkai pasikalbėjome. Mano oficierai mislyjo, kad asz patikau czia sawo gimines ar pažįstamus.

26 d. Sejos prisiartinom prie miesto Santiago, dawė mums 4 wal. atilsėti, bet menkas tai buwo atilsys, nes lijo wisą dieną ir naktį, buwome wisi sztapi ir žliugini.

1 d. Liepos, 4½ w. ryto, sukilom ir iszėjeme ant augsztų kalnų apžiurėti miestą Santiago ir musų prieszus. Pirmą szuwį paleido 6 wal. ryto, o paskutinį 3 wal. po pietų. 4 d. Liepos muszėsi per dieną ir per naktį, kulkos lakstė ir birbė kaip bczių spieczius, mat szaudė ne wienas, bet tukstancziai žmonių. Komandierių balso ne buwo girdėt per tą baisų pyszkėjimą, todėl komandieriai dawinėjo prisakymus ne balsu, bet rewolwerių szuwiu. Kaip tikt kareiwiai pamatė dumus, suszuko: ura! ir leidosi pryszakin: szaudė, muszė, degino, rėkė, juokėsi; kareiwiai isz tos baisybės isz proto ėjo, paszauti puolė, mirsztanti mirė, wiskas czia susimaiszė. Dumai uždengė szwiesą, kubiecziai, amerikonai, iszpanijonai, uniformai, kepurės, ginklai, pinigai mėtėsi ant žemės kaip mėszlas, niekas nieko neėmė, nes mislinom, kad gywi neiszliksim.

Gana sziuom sykiu; jeigu kada pargrįszіu, apsakysiu wiską placziaus.

Kaz. Biczus.

Wietines Żinios.

—o—

— Sweikatos užweizda Chicagoj garsina, kad po paskutinių lytų wanduo ažere, isz kurio dudos traukia wandenį ant miesto reikalų, teip tapo pagadytas, kad jis gali but wodingas žmonės. Ant apsisaugojimo, reikia ne gerti žalio wandens, bet tikt perwirintą.

— Pereitos subatos dieną trys darbiukai slowakai (ungarai) tapo nusiųsti iszwalyti kaminą dirbtuwių Illinois Steel Co. Wos pradėjo darbą, wos įlindo į kaminą, nuo wirszaus nupuolė deganti suodžiai ir baisai juos apdegino. Nugabeno wisus tris į ligonbutį, bet du isz jų tuojaus pasimirė, iszgelbėti treczіąjį teiposgi nėra nė jokios wilties.

— Du narsus žydeliai, Bennie Goldberg ir Dowidkė Dawidson, ant Wilson ulyczios užsimanė iszkandyti, kaip moka szaudyti isz rewolwerių. Wienas isz jų, drąsesnysis, griebė rewolwerį, isz baimės betraukdamas užsimerkė, patraukė rewolwerį, tasai pykszteljo ir kulka, wieton į cielių, patai kė sėdinczіai ant trepų wienų namų 83 metų seneliai į petį. Narsus žydeliai likosi patupdyti į aresztą.

— Chinietis Sing Sam pawogė sawo wientaucziui 50 dol., bet isz baimės, kad už jo wagystą ne suaresztuotų, nuėjo ant tilto ant Halsted ul., norėdamas pasiskandyti, įszoko nuo tilto į upę, bet tapo iszgriebtas ir nugabentas ant policijos stacijos, kur prisipažino, wiską iszpasakodamas. Ansai chinietis, kurį apwogė, dažinojęs apie sawo wietauczio baimę, pasigailėjo ir dowanojo sawo pinigus.

— Kad musų didžturcziai moka iszsisukti nuo prigulinczių ant miesto reikalų mokeszczių, geriausiai parodo, kad kas metą, pagal aprokawimą miesto urėdnikų, nekrutanti gywentojų turtai, wieton didintiesi, eina mažyn. Kas metą pastato po kelis tukstanczius naujų namų, wertė wienok wisų namų Chicagoj kas metą parodyta mažesni, tai yra, mokeszczіai nuo nekrutanczių turtų mažinasi; szįmet isz to szaltinio bus ant 500000 dol. mažiaus surinkimų negu pernai. Klausymas, kiek už melagingą iszrokawimą didžturcziai užmoka miesto urėdnikams?

Nickel Plate exkursia in Bostoną.

Tikietai parsiduos ant trukių iszwažiuojanczių isz Chicagos 16, 17 ir 18 Rugsėjo už $19 į abi pusi ir bus gėri ant sugrįžimo net iki 30 Rugsėjo. Teiposgi pigios prekės į wisus rytinius miestus. Miegojimui prirengti karai net į Bostoną ir New Yorką. Prekės pigesnės kaip ant kitų geležinkelių. Atsiszaukit arba raszykit prie J. Y. Calahan, Gen'l Agent, 111 Adams st., Chicago. Telefonas Main 3389. (60)

Mitingai.

Dr-tė Apweizdos Diewo laikys netikėtą mitingą, reikaluose Chicagos lietuwiszkos parapijos, Subatoj, 13 Rugpjuczio, 7½ walandą wakare, salėje L. Ažuko, 3301 Auburn ave., ant kurio wisus sanarius užkwieczia pributi.

Su guodone, K. Kunca, prez.

Teatras ir Balius.

Dr-tė Panų Szw. Marijos P. Rožanczawos rengia teatrą ir balių ant nedėlios, 11 Rugsėjo (September) Szw. Jurgio parapijos salėje, kurs prasidės 7 walandą wakare. Žaislė teatro yra naujai paraszyta, kiekwieną isz žiurėtojų užims. Dėlto wisus lietuwius ir lietuwaites užpraszo ant tos gražios zabowos pasilinksmyti. Su guodone

Dr-tė Panų Sz. M. P. R.

Padėkawonė.

Chicago, Dr-tė Liuosybės ant sawo paskutinio susirinkimo, laikyto 7 d. szio mėnesio, nutarė per laikrasztį iszreikszti szirdingą aczių prezidentui Susiw. L. A. guod. kun. Žilinskui, kurs teikėsi musų draugystę užkwiesti prie "S. L. A." Už pakwiet imą dideliai ėsame dekingais ir prižadame remti "Susiw." pagal sawo isz galę, kaip tik jo įstatai taps gerai pertaisytais.

Su guodone, Dr-tė Liuosybės.

Balius! Balius!

Nedėlioj, 14 Rugpjuczio, sawo salėje darome balių pasilinksminimo, ant kurio grajis gera muzika, bus szokiai ir sziaip gražus pasilinksminimas. Dėltogi wisus aplinkinius ir pažįstamus užpraszome atsilankyti. Balius prasidės 6 walandą wakaere.

Su guodone { K. Liaudanskis ir J. Januszauckas.

3301 S. Morgan st., kertė 33os.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo brolio, Jono Greicziaus, pusbrolio Juozapo Giedraiczio, Juozapo Benitauskio ir Agotos Kuncaitės. Jie pats, ar kas kitas, teiksis duot man žinią ant szio adreso:

Miss Ona Greicikė,
3244 S. Morgan st., Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo draugo Felikso Druba iczio, isz Kauno gub., Sziaulių paw., Dausiszkių kaimo. Jis pats, ar kas kits, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Stanislowas Iwanauskas
Kinmundy, Illinois.

Pajieszkau sawo brolio, Antano Waiczio, isz Kauno gub., Reseinių paw., Kuturių kaimo: pirmiaus gyweno Chicagoj. Turiu pas jį labai swarbų reikalą. Jis ar kas kits teiksis duot žinią ant szio adreso: Augustas Waiczys,
Box 12, Federal, Pa.

Pajieszkau sawo draugų: Simano Kasparawycziaus ir Mikolo Žinkewycziaus, abudu isz Kauno gub., Reseinių paw., Wartanaiczių ir Užkertinių kaimų; teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

J. Mertinatis,
602 Pine st. Wilmington, Del.

Pajieszkau Kazimiero Kaminskio, isz Kauno gub., Sziaulių paw., Rawdenų parapijos, 5 metai atgal jis gyweno aplink Chicagą. Turiu prie jo swarbų reikalą. Jis pats, ar kas kits, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Martin Ernists,
Box 557, Rumford Falls, Me.

Pajieszkau sawo pusbrolių: Nikodemo Gurskio ir Liudwiko Wilko, abudu isz Kauno gub., Panewežio paw., Ramigalos parapijos. Jie pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso:

K. Gurskis,
148 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pajieszkau sawo kaimynų: Juozapo Staszkaus, Antano Szulckio ir Kazimiero Marozo, isz Kauno gub., ir paw., Pajuodbalių kaimo. Teiksis atsiszaukti:

Chas Kishen,
1765 87 Pl. Douphin Park, Chicago. Ill.

Laiszkai ant paczto.

64 Chenkis E.	137 Ostrowski L. M.
67 Curnis Miss	160 Penar Sabastian
78 Endzel Dominic	162 Pietryk Jakob
90 Grebba Jan	165 Fizem Alois 167
92 Garalski Frank	167 Pilis Juozf
107 Jankowska Magdal.	168 Plosraj Jan
108 Jegen Andreas	169 Petullo H. A.
109 Jezek Vojtech	170 Rabazius Augustą
110 Jorek Tomas	171 Reszinski Franz
111 Justine John	175 Rinchewicz Winc.
113 Kąszowicz Anna	208 Smiesthlas Tomo
116 Kaznowska Marya	217 Szinal In.
117 Kalerewski Max	223 Trukewski Bolesl.
125 Kotla Matej	225 Turmanska Johana
130 Lobawitz Gusta	227 Yukunis Bara
145 Malinoski Jan	229 Wasik Wojciech
150 Munkabun Em.	231 Wilgs Michal
151 Musil Karel	238 Wojnowski Jan
156 Nikulski Mr.	240 Wukasorzie J.

Pirmutinis Lietuwiszkas Albumas

iszleistas kasztais kun. A. M. Miluko.— Yra tai puikiausia liet. knįga iki szioi iszleista. Ant 46 lapų puikios slidžios popieros, atspaudinti gražus paweikslai 15 mus swarbesniųjų rąsztinįkų: wyskupo Volonczausko, Daukanto, Ivinskio, wyskupo Baranausko, kun. Burbos ir tt., teiposgi paweikslai 8 lietuwių nukentėjusių už lietuwystę, tipai parodanti kaip neszioja apie Senapilę mergos, jaunamartės, dėdienės, dėdės, seniai ir tt....., o teiposgi paweikslai Susiwienyj mo Seimo delegatų, Szenadorio nedėldienės mokslainės mokintojų, 5 lietuwiszkų bažnyczių, ir tt. Atspaudinta tų knigų ne perdaug, taigi norinti jas įgyti, pasiskubinkite. **Prekė 50 cnt.,** o puikiuose apdaruose **75 cnt.,** kuriuos reikia prisiųsti per money order, ne markėmis. Perkupcziams, perkantiems ne mažiaus kaip 10 ant syk nuleidžiame 30%. Pinigus siunczіant reikia padėti adresą:

Rev. A. M. Milukas,
Shenandoah, Pa.

APGARSINIMAS.

Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszcziotų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų, teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; o prekės mus pigesnės kaip kitų. Kas norite laimingai perwažiuoti per marias, pirkite szifkortes "Lietuvos" redakcijoj. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite sztokį adresą:

A. OLSZEWSKIS,
Sub Station No. 60, Chicago, Ill.

Pigiai ant parandawojimo Sztoras su basementu ir stone. Geras biznis ant buczernės, grosernės, ar kitokio biznio, wietoje lietuwių ir lenkų apgywentoje.

Atsiszaukite pas:
Chielewski, 3301 Laurel st.
(16—9)

UKININKAS, Lietuwos ukinįku laikrasztis, iszeina wieną kartą kas mėnesį, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 2½ markės, Amerikon prisiunėjant 4 markės arba 1 amer. dolierį.

VARPAS, literaturos, politikos ir mokslo, dwimėnesinis laikrasztis, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 3 auksinus, Amerikon ir kitur prisiunczіant 4 auksinus (Markes).

Pinįgus ir laiszkus į **Ukininko** ir **Varpo** redakcija siunczіant reik toks adresas padėti:

J. LAPINAS,
Tilsit (Ost-Pr.) Germany.

TURI BUT Iszparduoti per 60 dienu!

66 LOTAI

Ant 22ros Avenue nuo Lake St. in sziaurius, arti bažnyczios ir iszkalos, Melrose Park, Ill.

Prekes Lotu nuo

$80.00 iki $210.00

Gaus pilnas popieras su kiekwienu Lotu.

Wisos intaisos apmoketos.

ATSISZAUKIT PRIE AGENTO

F. Dunnebecke,

No. 28 19th Avenue, ...MELROSE PARK, ILL.

Dasižinokite pas Juoza Stefankewicziu, Melrose Parke, kurs tenai turi lotą pirkes. (12—8)

Mrs Szymkiene

Duoda rodas ant wisokių kentėjimų. Išpėja laimę ateitės. Persergsti nuo wagių.

Atsiszaukite pas:
P. Szymkienia,
51 N. 1st st. Brooklyn, N, Y.
(14—8)

NAUJA DIRBTUWE

Bažnytinių Daiktų.

Turiu užgarbę praneszti Guod. Kunigams ir guodot. Draugystėms, kad asz atidariau lietuwiszkai-lenkiszką dirbtuwę bažnytinių daiktų, iszsiuwinėjamų (haftų) artistiszkai szilkais ir auksu, kaipo tai: arnotų, kopų, baldakymų, karunų ir Draugystėms ženklelių. Apstelewimus priimu nuo žemiausių iki augszcziausių. Nepasigirsiu kad asz dirbu pigiaus už kitus, bet kas mane darbus pamatys, pažins jų wertę.

Dėltogi meldžiu kaipo Guod. Kunigų teip ir Draugyszczių, kas reikalaujete gerai padirbtų wirszminetų daiktų, teiksytės tokius pas mane apsteliuoti, o užtikrinu jogei busite užganėdinti.

Su guodone,

T. Andruszewiczaite,
115 W. Division St.
Chicago, Illinois.

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotogr fijas, už tuzina tiktai

$2 00

An weseliu ir kitokiu reikalu nujima Fotogra fijas kopuik ausei.

$100 NAGRADOS $100

Užmokėsiu kiekwienam, kuris tapo iszgydytas isz ligų įgytų per jaunystės iszdykumą (ononizma) NAMINEMIS GYDYKLOMIS. Teip iszsigydyti ne galima, bet jeigu kenti ant nerwų turi apsilpnytas lytiszkas dalis kuno per ononizma, ar poliucija, kenti galwos skaudėjima, pilwo užkietėjimo, miegot negalėjima, ir kitas tam panaszes silpnybes, raszyk sziądien pas mane, o asz atsiųsiu tau apraszymą kaip asz iszsigydžiau trumpu laiku isz tokių pat ligų kelių metų kentėjimo, Apraszymą prisiųsiu užpeczėtytame koperte ir apie tawo gromatas nieks nedažinos. Įdėk už 2c markę ir raszyk pas: **Fred Wilson**
(25—8) Box 386, Kenosha, Wis.

Pirmas lietuwiszkas

SALIUNAS

ANTANO BAZARO,

601 S. 8th st., kertė Messanue.

St. Joseph, Mo.

Užlaiko geriausius gerymus, priima wyrus ant "boardo" ir turi czystus rumus dėl pakelewingų į tą miestą atsilankiusių. Wisus į czia atkeliawusius užpraszo atsilankyti. (19—8)

Atidarymas saliuno.

Praneszu wisiems apliukiniems ir pažįstamus, kad atidarau naują saliuną pn. 4458 S. Wood st., kertė 45 ul., wietoje buwusio Zenono Bykowo, atidarau saliuną, salę ir ruską "banę" prie to, su geriausia tarnysta. Pirtis puikiai įtaisyta, kur kiekwienas galės gerai iszsiprausti kaip sename krajuje, salė dideli, gera antmitingų, weselijų ir szokių, o saliune užlaikau geriausius gėrymus. Szirdingai užpraszau wisus atsilankykti.

Konstantins Chapek, (26—8)

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

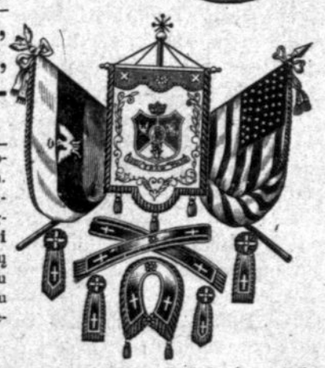

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

838 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Lietuwiszka Aptieka,

257 Hanover St., Boston, Mass.

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

Waterburio Mebliu Kompanija

(Waterbury Furniture Co.)

135—169 E. Main St. Prie pats POLI'S TEATRO.

Sweikiname sawo kostumerius szirdingai jiems dekawodami už ju prielankuma pereitame laike, ir jiems musu dekinguma norime iszreikszti ju prigimtoje kalboje. Patyrem Jusu prielankuma ir prieteliszkuma, kada atsilankete pas mus su wisokiais pirkiniais, ko pasitikime ir ant toliaus nuo Jusu užsitarnauti. Mes parduodame sawo taworus už pinigus ir ant bargo, per ka ingijome daugybe kostumeriu ir sawo bizny pastateme ant augsztos papedes.

TEMYKIT:

Kas nedele esti pigus iszpardawimai

Karpetu, Purceliniu Indau, Mebliu, Peczіu ir tt.

Grabai ir kiti wisi Pagrabiniai Daiktai už pigiause preke.

John Mariaty,

Žmoniu Pagrabinikas.

Ant pareikalawimo szaukite mane kožname laike isz District Telefon Ofiso, 5 E. Main St.

Greitas patarnawimas, o prekes pigiausios.

NOTARIJUSZAS. CLAIM ADJUSTER.

F.P.Bradchulis

— UŽSIIMA —

wisokiomis prowomis ypacz priesz kompanijas už sužeidimus ir t. t.

Tukstanczei žmonių gauna rodas wisokiuose atsitikimuose.

Atsiszaukite pas sawo wiengenti:

F. P. Bradchulis,
3201 S. Halsted St. CHICAGO.

KAS ATSITIKO SU JONES? SU KOKIU JONES?

Ugi su Jones "The Shoe Man".

Dasižinok po nr.
824 Bank St.,
WATERBURY, CONN.

Lietuwiszkas Saliunas

užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga dėl szwieżiai atwažewusių į Chicagą. Prie to turi gerą sale dėl mitingu, szokių ir kitokių zabowų.

S. LELIASZIUS,
650 S. Canal St., CHICAGO.

Geriause Užeiga del Darbinyku pas

J. Danisewicziu,

768 Bank ir River Side Sts.

Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir kwepenczius Cigarus. Užkwieczia wisus atsilankyti. **Juozas Danisewiczius.**

TĖWYNĖS SARGAS

mėnesinis laikrasztis su paweikslėliais **Treczius metus**

stovi ant sargybos lietuvių tautos: szwiesos, tikėjimo ir kalbos.

Kasztuoja ant metu $1.00

Pernykszczius ir užpernykszczius numerius galima gauti už **50c.**

Vienas numeris yra siuneziamas ant pažiuros uždyka.

Raszant reikia padėti adresą:

Rev. A. Kaupas,
1423 N. Main Av., Scranton, Pa.

"Vienybe Lietuvninku"

iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir praneszа svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. **"Vienybė"** ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J.J. PAUKSZTIS & CO.
PLYMOUTH, PA.

M. A. Pawlauskas,

Dirba ir taiso wisokius daiktus isz auksо ir sidabro, teipogi taiso ir parduoda laikrodžius, laikrodelius, lenciugelius, žiedus, spilkas, muzikaliszkus instrumentus ir geriauses "Singer" siuwamas maszinas už pinigus ir ant iszmokesczіu.

Szliubiniai Žiedai

isz geriausio aukso, nuo 56 iki 72 probos **nuo $3 iki $6.**

Kam koki daiktai yra ant greito reikalingi, padarau juos ant palaukimo per walanda. Prekes mano yra pigesnes negu wisame Chicagos mieste. Ateikite ir persitikrinkite. Su guodone,

M. A. PAWLAUSKAS,
24 Foreman St., Cleveland, O.